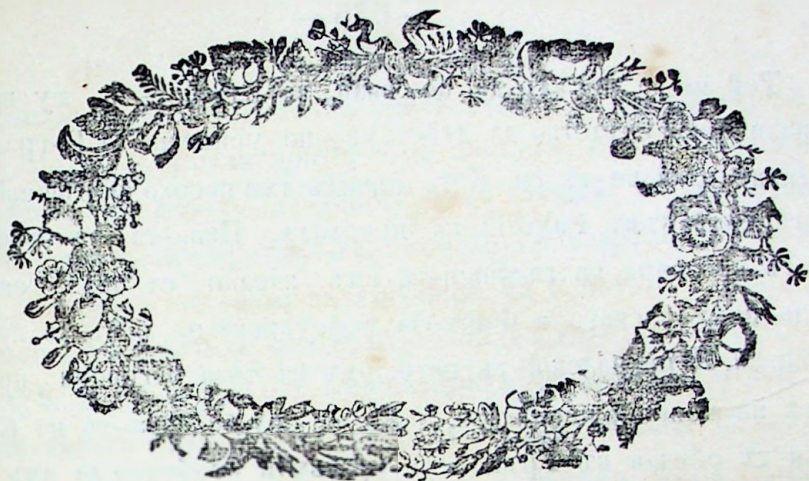

Български Книжници.

ЧАСТЬ III.

1859 ОКТОМВРІА

КНИЖКА ВТОРА

ЗА НАЧАЛО-ТО

*Распространение-то и утвърждение-то на Християнскъ я-тя
въра между Българе-тъ.*

ОТЪ

Теодора Стоянова Бурмова

П р о д ѣ л ж е н і е.

Вишъ Ки. 19. година II стр. 611.

Защото той като присосединявалъ такъвж важнъ область къ-
мъ духовни-тъ си владѣнія докарвалъ единъ жестокъ ударъ на
Константинополскій-тъ дворъ и Патріархъ, кои-то ся противили
на честолюбиви-тъ му замисли.

Година II Часть III Книжка 20

4

Той не се могъл да не види, чи Българе-тъ му прѣдста-
вливали нови срѣдства да дѣйствува по успѣшно въ Ц-градъ за и
достигне планове-тъ си. Като цѣнилъ тѣй високо обръщение-то на
Българе-тъ къмъ Римскій-тъ прѣстолъ, Папа-та незабавно про-
водилъ отговори на въпроси-тъ имъ заедно съ двама епископи
Павли понулонскаго и Формоза портуанскаго, безъ да пропусти
да унизи Цариградскій-тъ патріархъ въ тѣзи отговори прѣдъ ю-
чи-тъ на новообращени-тъ, даже да ослаби силъ-тъ на блгоче-
стиви-тъ обичаи въ Гръцкѣ-тъ цркви и особено да имъ внуши
почтене къмъ Римскѣ-тъ цркви и къмъ нейній-тъ прѣдставителъ.
Той имъ писалъ, чи истинни-тъ патріарси сѣ само тѣзи, които у-
правятъ цркви-тъ, основани отъ Апостоли-тъ, и чи по тѣзи
причини само Римскій-тъ, Александрійскій-тъ и Антиохійскій-тъ
сѣ истинни патріарси; чи Константинопольскій-тъ и Іерусалимскі-
й-тъ нѣматъ толкози голѣмъ важность и сила; чи Цариградскѣ-
тъ цркви не е основана отъ нѣкой Апостолъ и Никейскій-тъ
съборъ, кой-то е най-славенъ отъ всички-тъ, не упомяналъ за
нея; чи най послѣ Цариградскій-тъ патріархъ ся имянува патрі-
архъ по вече по прѣимущества-та, кои-то му дали Императори-
тъ, отъ колко-то законно право. А кога хортува за Римскѣ-тъ
цркви, папа-та забѣлжава, чи Апостолъ Петръ, кой-то живѣе и
прѣсѣди на прѣстола ѿ, открива истинѣ-тъ на вѣрж-тъ за онѣ-
зи, които ѿ искатъ; чи Римската црква, като основана отъ то-
зи Апостолъ, на кого-то исповѣданіе-то на вѣрж-тъ било одобре-
но отъ самага Іисуса Христа, винаги е вардила чистотѣ-тъ и непогрѣ-
шительность на тѣзи вѣрж и чи за да имъ съобщи тѣзи истинни вѣрж
имъ провозда достойни хора, тѣзи отговори и различни книги (186)

Проводени-тъ отъ папж-тъ епископи дошли въ Българіѣ въ нстж-тъ 866 год. и били приети отъ царь-тъ съ подобающж-тъ честь (187). Но вмѣсто да дѣйствувжтъ заедно съ восточно-то духовенство противъ еретици-тъ, кои-то ся воврѣли въ юнж-тъ црѣквж и противъ останаи-тъ язичници, тѣ поискали отъ Михаил-ла-Бориса да го испяди отъ прѣдѣли-тъ на царство-то си (188). Слѣдъ туй тѣ ся погрижили отнайнапрѣдъ да введжтъ между новообращени-тъ обичаи-тъ и узаконенія-та на Римскж-тъ црѣквж. Тѣ сж всячески ухитравжтъ, писалъ патріархъ Фотій въ окружно-то си посланіе къмъ восточни-тъ епископи, да развратжтъ новопросвѣщенни-тъ и да ги отжсжжтъ отъ право-то и чисто-то ученіе на непорочиж-тъ Христіанскж Вѣрж. И прѣво въ противность на церковни-тъ правила, тѣ ги довели до постеніе по сжботи-тъ; а обикновенно и малко-то отстапваніе отъ прѣданія-та води къмъ съврѣшенно прѣнебреженіе на Христіанско-то ученіе. Понататакъ, тѣ, отѣмливши прѣвж-тъ седмицж на четиридесетницж-тъ отъ друго-то врѣмя на постъ-тъ, жж разрѣшили на мѣлко, сиреніе и на други такива чревоугожденія. Отука, като имъ расширяватъ пжтъ къмъ отступленія-та и като ги съврѣщжтъ отъ правій-тъ и царскій-тъ пжтъ, тѣ имъ внушали отвращеніе и омерзѣніе отъ пресвитери-тъ, кои-то живѣжтъ въ законенъ бракъ, отъ тѣзи истинни іереи Божіи. Освѣнъ това тѣ ся неуплашили да муропомазвжтъ вторично муропомазани-тъ отъ пресвитери, ка-

(187) Слѣдъ тѣхъ дошелъ и Епископъ Ерменрикъ съ Священници и дѣконн. кой-то билъ испроводенъ отъ Германскій-тъ Фралъ Людовика, но ся връналъ назадъ, като ся научилъ, чи други го веки прѣварили (Ann. Fuld. ap. Ass. T II p. 174).

(188) Anastas. in vita Nicol. 1.

то ся казвѣтъ за епископи и като беснословѣтъ, ужъ че нѣрѣ-
помазаніе-то отъ пресвитери-тъ не било дѣйствително и ся пра-
ви напраздно, и съ туй тѣ тѣмъчѣтъ естествени-тъ и божествен-
ни-тъ таинства на Христіане-тъ » (189). И тѣй духовенство-то
на западни-тъ църкѣ не само ся вмѣкнало въ Българіѣ по не-
законни пѣтища, като склонило съ лукавство на стрѣж-тъ си
Българскій-тъ царь, но и, за соблазнъ на новокръстеннѣй-тъ на-
родъ, истребавало обичаи-тъ и узаконенія-та, введени отъ восточ-
ни-тъ църкѣ. Нѣма съмнѣніе, чи то е употребявало, като сръ-
дство къмъ туй, различни клевети врѣхъ тѣзи дѣрнѣж-тъ, и осо-
бенно врѣхъ тогашнѣй-тъ Цариградскій патріархъ. Колко небла-
годарумни били тѣзи постѣпки на западно-то духовенство, очеви-
дно е за всѣкого. Прискръбно било за вѣчки-тъ истинни синове
на православни-тъ църкѣ да чувѣтъ за несправедливо-то му
влѣзваніе въ новонасажденѣй-тъ верто-градъ Христовъ; но еше
по прискръбно било това, чи то дѣйствувало въ него съ такѣви
непріязненъ духъ и съ такава нетръпимостъ, като распростра-
нявало свои-тъ нововведеніѣ на мѣсто древни-тъ постановленіѣ.
На, защо тѣй дълбоко ся сокрушавалъ за това патріархъ Фотій,
кой-то употребилъ толкова стараніѣ за насажденіе-то на истин-
но-то ученіе Христово въ Българіѣ, и защо той съ такѣви
воплъ умолявалъ вѣчки-тъ восточни епископи да прибръзѣтъ да
дождѣтъ на съборъ. за да ся тури прѣградъ на такѣви своеволи
постѣпки отъ римско-то духовенство въ дѣла-та на вѣрж-тъ и
църкѣж-тъ. » Достигнѣ, пишѣлъ той, до нашъ-тъ слухъ вѣсть за
туй, и смертеленъ ударъ ни порази въ само-то сръдце също
тѣй, какво-то става съ всѣкого, кога види утробни-тъ си чеда

да ги ханѣхъ и кѣсхъ звѣрове и змій; зашто-то е естествено на тогова да впадне въ неспособнѣ печаль и сѣтованіе, кой-то ся е подлагалъ за възрожденіе-то и просвѣщеніе-то имъ на трудове и заботи и трѣпѣлъ многократно пролитіе на нота си. По тѣзи причини нѣй толкова же сѣтовахми за тѣхно-то нещастіе, колко-то пѣхъ радость чувствовахми, кога ги видѣхми да ся освободихъ отъ древне-то заблужденіе. Нѣй ги оплаквахми и ги оплаквали и, за да ги исправимъ пакъ подиръ паданіе-то имъ, нѣма да дадемъ на очи-тѣ си сынъ и на вѣжди-тѣ си дреманіе, додѣ ги не введемъ, колко-то ще ни бѣде възможно, пакъ въ домъ-тѣ Господень • (190). Обаче папа-та не мислѣлъ да вѣрне областъ-тѣ, коѣхъ-то той безъ право занелъ. Освѣнъ прѣви-тѣ двама епископа той проводилъ въ Бѣлгаріѣхъ и священници да проповѣдавѣхъ Христіанско-то ученіе, (191). Но таквизи проповѣдници, кои-то пропихили тука повече по користолюбіе и властолюбіе, отъ колко-то по усердіе за проповѣлъ, надали сѣ имали голѣми успѣхи въ обрѣщеніе-то и наставленіе-то на язичници-тѣ, макаръ западни-тѣ лѣтописци и да ги предполагѣхъ (192). Не ѣ вѣроѣтно, кѣто сѣ ся занимавали да муропомазовѣхъ вторій пѣхъ обрѣщеніи-тѣ отъ восточни-тѣ священници Христіане, да сѣ имали тѣ доста вѣрѣмѣ да распространявѣхъ христіанство-то между язичници-тѣ, толкова повече, чи тѣ вѣроѣтно не вѣвѣ всички-тѣ Христіане сѣ срѣщили готовность да ся повтори надъ тѣхъ таинство-то муропомазаніе, и чи тѣ сѣ трудъ ся могли да склопяватъ

(190) Тамжѣ стр. 153.

(191) Anast. Bibliothec. Hist. eccl. et vitis Pontificum p. 116.

(192) Anast. in praefat. oct. Syn. Conciliorum T. XXIII p. 130.
— Annal. Fuld. et Saxo ap. Assem. T. 2 p. 174.

язычници-тъ да си прѣмѣнятъ вѣрж-тъ, като не ся знаѣли, както трѣбува, Славенскій-тъ языкъ.

Но, за шастіе Борисъ скоро позналъ грѣшкж-тъ си. Като ся опозналъ подобрь съ лѣнж-тъ, той нѣщо разумѣлъ неблагоразумж-тъ си постжжж и за да ѣж заглади, наченжалъ да ся мѣви какъ да освободи себе си и Българска-та црѣкжж отъ негово-то тягостно владичество. Огнайнапрѣдъ догдѣ Българскій-тъ царъ не прѣдлагалъ на лѣнж-тъ молби, кои-то неможѣли да ся съвмѣстятъ съ неговн-тъ расчети, работа-та врѣвѣла помежду имъ, както ся види, добрь. Но кога Михаилъ-Борисъ наченжалъ да прѣбира епископи-тъ палеки и да иска за Българскж-тъ црѣкжж оцѣзи, които той намиралъ подостойни и по съответствени съ видове-тъ му, взаимни-тъ имъ отношенія ся измѣнили. Огнайнапрѣдъ царъ Михаилъ поискалъ за Архіепископъ Българскій Формоза Портуанскаго, но папа-та, по особено нѣкое разглѣдваніе свое, не желалъ да отпусти Формоза и поради това му проводилъ нѣколко Священници съ предложеніе да си избѣре отъ тѣхъ кого-то ще за Архіепископъ, тѣй като Формозъ, ушъ не можѣлъ да остави повѣреннж-тъ му паствж (193). Царъ-тъ, като не намѣрилъ между тѣхъ ни единъ по желаніе-то си, поискалъ прѣзъ пратеника си Петра, да и зивчи папа-та за Архіепископскж-та катедръ въ Българіж или Марина, кой-то му билъ вече извѣстенъ, или же нѣкого другнго отъ кардинали-тъ, кой-то да е достойнъ за тази степенъ по ума и живого си, по въ такъвзи случай неизвѣстнй-тъ този кардиналъ трѣбува да ся яви предварително въ Българіж за испитаніе, и подиръ това да бѣде посвятенъ за Архіепископъ. Тѣй като Маринъ билъ назначенъ легатъ

въ Константинополъ, то папа Адрианъ 2 проводилъ, какъ-то казва Вилгелмъ Библиотикарь, нѣкого си Силвестра, кой-то былъ безъ забавъ врьхътъ. Подиръ това молба-та за Формоза была пакъ възобновена. Адрианъ 2 отговорилъ, чи той ще назначи за Архиепископъ тогова, кого-то ще избере и ще одобри сямси царь-тъ, а пакъ не си изпълнявалъ обѣщаніе-то. Михаилъ Борисъ неможътъ вече да тръпи бавеніе-то на папж-тъ, казва ед. западенъ писатель, и по тязи причини проводилъ въ Цариградъ пратеници да ся научятъ тѣ на съборъ-тъ, кой-то станжлъ въ 869 год. на кой прѣстолъ трѣбува по право да принадлежи Българіѣ (194). Това било рѣшителна постъпка отъ стръж-тъ на Българскій-тъ царь, да ся освободи отъ врьховнж-тъ власть на папж-тъ; зашто-то, по всичкж-тъ вѣроятность, нему іе било прѣдварително извѣстно, какво рѣшеніе іе долженствовало да послѣдува на съборъ-тъ за този прѣдмѣтъ. Тѣй глѣдалъ въ врьмя то си на туй посолство и Вилгелмъ библиотекаръ (195). Но неужели едно само маеніе отъ стръж-тъ на папж-тъ накарало Българскій-тъ царь да ся оттегли отъ него? Нѣма съмнѣніе, чи тукъ сж участвовали и други причини; както надменній-тъ и повелителній-тъ тонъ на папж-тъ, користолюбіе-то и стремленіе-то му да олатини въ собственъ разумъ всички-тъ му подвластни христіане. Прѣдставленіѣ-та и убѣдителни-тъ молби на Императоръ-тъ и на духовенство-то Гръцко, (196) а тѣй и расположе-

(194) *ibidem* pag. 122.

(195) *ibidem*.

(196) 1 pist. Papae Nicolai I ad Hincmarum ap. Baron. ad. ann. 867 — Anast. in praefat. VIII Syn. Concilior. T. XXIII pag. 131 — Theoph. continuat. ed. Bonnac. p. 342 (de Basilio Mac done).

ностъ-та на тѣзи Славене отъ Българско-то царство къ православиѣ-тъ црѣквѣ, кои-то били давно крѣстени, трѣбува такажѣ да сѣ имали влѣжаніе врѣхъ рѣшеніе-то на Бориса да сѣ връне пакъ въ лошо-то на тѣзи дириѣж-тѣ.

Посланници-тѣ на Михаила Бориса дошли въ Цариградъ и присуствували на десято-то засѣданіе на съборъ-тъ (197). Но съборъ-тъ не сѣ занелъ съ питаніе-то за Българіѣж, тѣй като то не сѣ отнасяло къмъ главиѣ-тѣ му цѣль. За да сѣ рѣши, на кой патріархъ е длѣжна по право да сѣ повицува Българіѣж, Императоръ-тъ назначилъ друго мѣсто, дѣто били повикани освѣнъ папски-тѣ легати и патріарха Игнатія, іеше и представители-тѣ на восточни-тѣ патріарси, за да сѣ тѣ посрѣдници между тѣзи и о-пѣзи стрѣнѣ. Издирваніе-то сѣ наченѣло, въ присуствіе-то на Императоръ-тъ, съ питаніе отъ пратеници-тѣ Български, кое-то тѣ прѣдложили подиръ обикновени-тѣ привѣтствіѣ. • Господаръ Михаилъ (тѣй наченѣлъ рѣчь-тѣ си Петръ, прѣдставитель-тъ на Българскій-тъ царъ) съ радость сѣ научи, чи Віѣ сте сѣ събрали отъ различни страни за полѣж-тѣ на Св. Божія црѣкови и Ва благодари васъ пратеніѣнци на Римскій-тъ прѣстолъ, чи благово-лихте да го посѣтите пѣтемъ и да му вручите грамоти-тѣ. -- Ній и не можѣхме да не ви посѣтимъ като чада на Римскѣ-тѣ црѣквѣ, отговорили легати-тѣ на папѣ-тѣ.

(Слѣдва).

Взиманіе то на Цариградъ отъ Латинци-тъ въ 1204 годинѣ.

(Отъ сказаніе-то на Свъръменника, Никита Хоніата).

(Продъженіе виж. Кн. 19. стр. 116).

зли-тъ, вѣй кои-то казвате да сте ушъ благочестиви и справедливи, по вѣрни исполнители на Христови-тъ заповѣди, нежели нѣй Гръци. Ше кажъ повече: вѣй, кои-то носите кръстъ на рамената ся, кои-то не единъ пѣтъ само сте ся общавали прѣдъ този Кръстъ и Евангеліе-то да не проливате кръвъ въ Христіански-тъ страни, прѣзъ кои-то ще прѣминете, да не ся връщате на на десно на на лѣво, и да обрѣнете оружіе-то си противъ Сарацини-тъ; — вѣй завоеватели на Іерусалимъ, кои-то сте дали обѣщаніе да вардите, догдѣ е Кръстъ-тъ на ваши-тъ рамена, строго въздръжаніе, като посвящени на Бога хора, и кои-то прѣдприемате този пѣтъ за ради него. Поистинѣ празднисловци сѣ тѣзи, които ушъ ся зели да защищавѣтъ гробъ-тъ Господень, а пакъ явно злодѣйствуваѣтъ противъ Христа и съ кръстъ унищожавѣтъ кръстъ-тъ зашто-то го носѣтъ на рамена, а пакъ го тѣпчѣтъ съ крака. — Сами-тъ Исмаилтяне не сѣ постѣпвали тѣй, подиръ завоеваніе-то на Іерусалимъ; тѣ били тврѣдѣ умѣренни и чловѣколюбиви. Тѣ не насилвали жени-тъ на Латинци-тъ; не наплънели

живоносній-тъ гробъ Христовъ съ зрѣлище на пагубѣ, съ ужаси на опустошеніе и смръть, като наложилъ на сѣкого отъ латини-тъ данокъ, тѣ имъ предоставили да ся ползуютъ въ свободѣ и достояніе. Не Христіани-тъ тѣй постъживали съ нпвер-ни-тъ свои — Латинци-тъ: а тѣ Христіане бѣха только несправедливи и безжалостни откъмъ насъ, кои-то не сме ги оскръбили съ нищо! »

Послѣ туй, като ся обръща къмъ самій-тъ градъ на Константино Великій, горестній-тъ изгнаникъ ся излива въ скръбни и жални израженіа за Цариградъ тѣй отъ Латини-тъ завладень:

» О граде! граде! кой-то си вѣнецъ на всички-тъ градове и славенъ по всички-тъ земѣ, зрѣлище прѣмирно, майка на црѣквѣ-тъ, столица на православіе-то, разсадникъ на просвѣщеніе-то, обиталище на всячко прѣкрасно! Ти ли си несилъ отъ рѣкъ-тъ на всевишій-тъ чашѣ-тъ на гнѣвъ-тъ му? И ВОЗВЕЛИЧИЛАСЯ СЯ ЧАША СОКРУЩЕНІЯ ТВОЕГО, — както казалъ Іеремія, кога плакалъ надъ древній-тъ Сіонъ (Плач. 11, 13) ... Нѣкога многолюденъ, облеченъ въ царски виссонъ и порфирѣ, — ти си сега оскверненъ, обезчестенъ, лишенъ отъ собствени-тъ си чада. Прѣди малко високопрѣстоленъ, роскошенъ, величавъ, великолѣпенъ, — ти си сега позорище на разрушеніе. Разкъсани твои-тъ драгоценни дрѣхи; разграбени изящни-тъ и величави-тъ покрови; потъмнѣлъ радостній-тъ свѣтъ на очи-тъ ти; изсъхнуло лице-то ти, коє-то нѣкога бѣше свѣтло и прекрасно; издѣненъ отъ пожаръ, ти си сега подобенъ на дрѣтъ обгорѣла бабичкѣ. Кога-то само сѣди при огнь-тъ. Азъ веки и не хортувамъ за туй, чи мпозниж играѣтъ и пѣѣтъ пѣсни за разрушеніе-то ти, шагуватъ въ нетрезвость, надъ твои-тъ горести и даже ся хранѣтъ, като съ нѣкой занаятъ, съ искуси и смѣхъ възбуждаючи разскази за твои-тъ злополучія; не хортувамъ и

туй, колко ти огорчениѧ, обиди, гавренѧ и наглости произвождатъ съвѣи частъ само за едни забавѧ! Ты си пораженъ отъ зависть-тъ на тѧ дерзеки народи, или подобрь, отъ тѧж варварскѧ и скитающѧ толпѧ (Латини-тъ), отъ коѧ-то по голѧма-та въ тебе ся ѧе отхранила. **КТО ТЯ СПАСЕТЪ? КТО ТЯ УТѢШИТЪ?** (Іерем. 11, 13). Коѧ ще тя пожаѧ? коѧ ще заболѧ за тебе?..... и проч.

Послѧ като ся помоля Богу, и излага надежди за скоро-то освобожденіе на градъ-тъ отъ Латини-тъ речениѧ-тъ лѧтописецъ дума пакъ за тѧхъ: „У Господа пѧма вѣки милость за тѧ варвари. Ако тѧ му служатъ само орудіѧ за пораженіе на градове-тъ и кръвожадни палачи (джелати) на народи-тъ. Тукъ, Богъ цѣлитель на души-тъ, постѧива съ хора-та тѧѧ, както съ болѣсти и лѧкарства. А свойство-то на послѧдни-тъ ѧе извѣстно. Рана-та или губи силѧ-тъ си подиръ оздравѣніе-то на болѧиѧ-тъ или умира заедно съ нѧго; и лѧкарства-та и да сѧ били силни, подиръ изгонване-то на болѣсть-тъ, отдалечавѧся заедно съ лѧши-тъ сокове и вече помного за нищо неслужѧтъ. Заради туй азъ мисля, чи намъ еше не ни ѧе дадена отъ Бога книга за отхвърлѣніе, — пакъ да речемъ: при бѣдствіѧ-та, които ся на варвари-тъ ся ѧе веки всецѣло вкоренила на мѣсто-то на нашѧ-тъ прекраснѧ маслинѧ — не! Това е малко наказаніе, коѧ-то Господъ обикновенно проважда съ свѣоственнѧ-тъ си прѣмудрость на хора-та, безъ да отдава всичко на мучители-тъ, по мѧва, щѧди и сѧщи-тъ онѣзи, кои-то наказва. “

Така благочестивѧ-тъ лѧтописецъ ся одушевява съ надѧждѧ, чи не ѧе далечъ времето за освобожденіе-то на црѧквѧ-тъ и отечество-то, отъ Латини-тъ и въ тѧзи надѧждѧ показва прѣзидникъ-тъ на близко-то явленіе на избавляющѧ-тъ десницѧ Божѧѧ. „Господъ показва помилованіе на искушѧемѧ-тъ особено тога-

ва, кога-то изпълнител-тъ на съда Божій надъ него не знае побече прѣдѣли на злодѣйство-то си и въ нечестіе-то си вѣстава противъ Тогози, кой-то му је далъ власть на други-тъ (кѣкто на пр. военачалникъ-тъ Навузарданъ, кой-то прѣдалъ на огънь градъ-тъ Божій ограбилъ священный-тъ сосуди; Валтасаръ, който ги употребилъ за пиршество, кой-то оскърбилъ жертвеници-тъ, кой-то се ругалъ надъ Божественни-тъ таинства): а самъ страждущій-тъ повече отъ всичко исповѣдува своѣхъ-тъ винъ предъ Бога, и токова по пламенно умолява Господа, кой-то го наказва, да му проводи утѣшеніе. И тъй да чакаме явленіѣ-та на челолюбіе-то Божіе, като възпѣваме съ Давида: ПОМЯНИ НАСЪ, ГОСПОДИ, ВО БЛАГОВОЛЕНІИ ЛЮДЕЙ ТВОИХЪ, ПОСѢТИ НАСЪ СПАСЕНІЕМЪ ТВОИМЪ: ВИДѢТИ ВО БЛАГОСТИ ИЗБРАННАЯ ТВОЯ, ВОЗВЕСЕЛИТИСЯ СЪ ДОСТОЯНІЕМЪ ТВОИМЪ. (Пс. 105, 4. 5.) Знаймо је намъ, чи само нераскаяни-тъ нечестивци постига окончателно отхвърленіе и поражение, а тѣзи, които се надѣватъ на Господа, чака, подиръ наказаніе-то, утѣшеніе и вѣстаніе “!..... (Пръведено отъ воскресно-то чтеніе).

Питася подиръ това, какъ смѣятъ Латинци-тъ да ни придумѣятъ да стѣпимъ въ религіозно единство съ тѣхъ, кога-то тѣ съ такрози варварство тѣпкали православни-тъ сѣтинѣхъ въ по стари-тъ и нови-тъ врѣмена? какъ могатъ да ни се хвалѣтъ съ просвѣщеніе-то си христіанство, кога-то не само въ по стари-тъ но и въ нови-тъ врѣмена тѣ питаѣтъ кѣмъ насъ православни-тъ чувства ненависти и вражди и се мѣчатъ да погубѣтъ пародность-тъ на цѣли народи като произвождѣтъ въ тѣхъ раздѣленіе и вражда за да разширѣтъ духовно-то си Господство?

Изъ приведенно-то повѣствованіе на Никитѣ Хоніата се види, чи Латинци-тъ и въ нѣгово-то врѣмя се хвалили, чи сѣ образовани. Въ сегашно-то врѣмя тѣ не знаѣтъ прѣдѣлъ на похвали-тъ

за образованіе-то си. Но както тогава другитѣ имали право, като глѣдали на дѣла-та имъ, да ги укорѣтъ за несѣотговорността съ мнимото имъ образованіе тогавашно, тѣй и ний сега имаме пълно право да имъ забележимъ, че образованіе-то имъ не поражда и не принася тѣзи плодове, кои-то трѣбуваше да ся чакатъ отъ нѣго.

Намѣсто да ся стараѣтъ да съобщаватъ на народи-тѣ мисли за развитіе на ученіе-то между нихъ, и въ тоже рѣмя нравствено образованіе, кое-то бы било дѣло воистинѣ христіанско тѣ ся помногото и кѣмахай единствено стараѣтъ за разширеніе на вліяніе-то си и увеличеніе на нравствено-то и матеріално-то си господство. Намѣсто да турѣтъ, по горѣ отъ всичко, общечеловѣческій-тъ интересъ, тѣ го жертвуватъ често на свой-тъ егоизмъ, за кой-то не жалѣтъ никога народностъ.

Человѣколюбіе-то въ имя-то на кое-то тѣ прѣдприѣматъ всички-тѣ си почти общественни дѣла, и извършватъ егоистически-тъ си планове, имъ не само на языкъ-тъ, а не и на срдце-то.

Ако тѣ наистинѣ бѣха человѣколюбиви, тѣ щѣха да желаѣтъ само добро-то на народи-тѣ, а не да имъ наврѣзватъ на шнѣ-тъ, гдѣ съ измамъ, гдѣ съ заплашваніе, господство-то си; тѣ щѣха да ся постарѣтъ за да ся дигнатъ причини-тѣ на зло-то имъ сѣстояніе и да ги оставѣтъ да ся развиватъ самостоятелно, спорѣдъ както не назначило провидѣніе-то всѣкій единъ народъ, като му не дало особитъ народенъ характеръ, особити наклонности и способности, особитъ языкъ.

Латинци-тѣ постѣпватъ отъ къмъ други-тѣ народи, като чи да сѣ тѣ природно погорни сѣщества отъ всички-тѣ други чело-вѣцы. Тѣ мислятъ като чи Творецъ-тъ да не измелъ само въ тѣхъ образъ-тъ на съврѣшенъ чело-вѣкъ, като чи да сѣ заключаватъ въ тѣхъ единствено всички-тѣ начала на всемірно-то развитіе на всичко-то чело-вѣчество, и за туй ся стараѣтъ съ

различни сръдства да подчиняватъ мисль-тъ на други-ти на своѣ-тъ собственихъ, намѣсто да оставятъ това нѣщо на произволеніе-то както на всѣкой народъ, тъй и на всѣкой чловѣкъ. Когато трѣбуваше тѣ да прѣдставятъ на народи-тъ само дознаніи-тъ истинни на сегашно-то си просвѣщеніе безъ да имъ полагаатъ свои-тъ частни религіозни вѣрованія, кои-то немогътъ да ся оправдаватъ ни отъ священни-тъ книги, ни отъ священни-тъ книги, ни отъ исторіи-тъ на црѣкви-тъ, нито най послѣ отъ здравій-тъ и безпристрастный-тъ разумъ, тѣ ся грижътъ най паче да ги свържатъ съ стѣснителни-тъ форми на свое-то частно вѣроисповѣданіе и, за да оправдаватъ това свое незаконно постъпваніе, тѣ измисляватъ разни софизми и турятъ въ дѣйствиѣ разни измишленія. Съ това намѣсто да съдѣйствуватъ на всеобщето развитіе чловѣческо, тѣ го забавяватъ и спиратъ.

Тѣхъ общи разсужденія ни ся налагаатъ сами по себеси, като глѣдами, чи Латинци-тъ, въ сегашно-то врѣмя особенно хванъха да докочатъ религіозни-тъ и нравственни свободи на наши-тъ народъ, като ся силжътъ, употребляючи разни средства непростителни и противозаконни, да го обложатъ съ окови-тъ на свое-то панство, кое-то тяготѣе и продължава отъ части да тяготѣе, вопрѣки Евангеліе-то и здравій-тъ разумъ, надъ тѣхъ сами. Намѣсто да ни дадатъ сръдства да ся развиемъ умственнo и нравственнo, както иска проповѣдаемо-го отъ тѣхъ чловѣколюбіе тѣ турятъ въ нѣрно дѣйствиѣ пропаганда-тъ за да ни придума да приизвемъ главни-тъ и отличителни-тъ чрты на тѣхно-то вѣроисповѣданіе - панство-то, като съка чи отъ туй существенно зависи наше-то народно благосѣстоіаніе, наше то народно развитіе. Такавази система, коуж-то слѣдуватъ Латинци-тъ за да помагатъ ушъ на развитіе-то и усъвършенствованіе-то на народи-тъ колко-то ѣ приознато и извѣстно, ся питае и поддрѣжа повета

отъ егоизмъ и своекористіе, нежели отъ челоуколюбіе. Това дигне-то служи само за прикритіе и благовидность на незаконно-сть-тъ на дѣйствителни-тъ побужденія, кои-то, като главни и коренни причини, управятъ стѣпки-тъ имъ въ неуморимо-то прѣслѣдованіе на тѣхни-тъ планове за нравственна и матеріално господство.

Надѣвайся наши-тъ Българе да разумѣятъ добръ разумъ-тъ на Римскъ-тъ пропаганда съ пейно-то духовнополитическо учение и да стоѣтъ будни противъ сѣти-тъ, кои-то имъ тя искусно подлага въ сегашно-то врѣмя.

Г. Стояновъ - Бурмовъ.

РАЗГОВОРЪ

*Съчиненъ отъ Добря Попова и казанъ отъ трима ученици на
испитаніе-то на Шуменско-то училище.*

РАЗГОВОРЪ

Между двама ученика и единъ съвѣтникъ, връхъ ния-то
Българинъ и народностъ-тъ му.

— 0 —

Драганъ

Пріятелю, като ся научавамъ че сега наскоро си свършилъ
науки-ты си въ Европѣ, и сега веке дождашъ на отечество-
то си, за то желая да ся упознимъ, ако имашъ честь-тъ съ
твое словесіе.

Иванъ

Добрѣ, Господине, радвамъ ся. Ты отъ дѣ си? и какъвъ си?

Драганъ

Азъ съмъ отъ тука. — и ученикъ на тукашно-то Българско
училище.

Иванъ

Европа, Европа! Тамъ челѣкъ може да ся образува. Тука
како? — нищо!

Драганъ

Имате право, пріятелю, нъ, съкамъ че, единъ ученикъ трѣба да знае първо матерный си языкъ. и сѣтиѣ да иди да ся учи по вѣнъ; зашто то единъ ученъ трѣба да знае природный си языкъ за да принесе нѣкожъ ползъ на народа си.

Иванъ

Е! какво? Българи-ти сж нищо на свѣта. Азъ не щж да уцѣнявамъ языка имъ. Каквж ползъ отъ него? Отъ истинж азъ съмь Българинъ, вѣ.....

Драганъ

Да прощаванъ, Г-не, имашъ голѣмж погрѣшкж! Азъ днесъ дѣто съмь Българинъ, имамъ да ся хвалж и гърдележ съсъ имя-то *Българинъ* като сякий народенъ.

Иванъ

Господине, отъ дѣ пріеманъ тѣзи дързость да искашъ съ имя-то *Българинъ* да ся хвалишъ, славишъ, іоще и гърделенишъ? Незнанъ ли че, Българскый родъ днесъ е най доленъ, най простъ, най глунавъ при други-ты съседны неговы народы които сж веке достигнали въ единъ доста горенъ степенъ на просвѣщеніе-то; до дѣто Българіе-ти чезнатъ іоще въ невежество и неученность? Ты, Господине, нѣм шъ никаквж правдинж да ся голѣмешъ за народность-тж си: Дѣ ни сж славны-ты училища, Гимназій, Академія, Університети? Дѣ ни е ученность-та, книжевность-та, образованность-та? И сѣтиѣ дѣ ни сж учени-тѣ мжжіе: писателіо стихотворци, ритори, философи и пр?

Драганъ

Пріятелю мой, въпросъ-тъ когото ми предлагашъ е много важенъ за мене, и съсъ предварителны-ты си тѣзи думы мя на-

правяшъ немоощенъ да ти ся отговорѣжъ, ако и да имамъ историческы нѣкои си доказателства да ти докажѣжъ че, азъ ся считамъ днесъ честитъ за то дѣто майка ми мя родила Българинъ, а не отъ другъ нѣкой родъ. Твое-то това предложеніе ми тя показва единъ момакъ съсъ заблужденъ умъ, който иска да укорява рода си, майкѣ си, бащѣ си що сѣ му дали първѣ-тѣ искрѣ на живота, който иска да покрусва народность-тѣ си, отечество-то си и родители-ты си отъ които зависи самѣ-тѣ му битиость, и отъ единъ рѣчь който иска да унищожи и истѣ-тѣ кармѣ Българскѣ отъ коѣто ся е захранилъ. Всичко-то ти това заблужденіе, както ми ся струва, произхожда отъ това дѣто непознавашъ никаквы историческы и филологическы издирванія на матерныя си языкъ, който е изворъ на толкози другы Славенскы нарѣчія.

Иванъ

Защо, Господине, да бѣди источникъ на другы-ты Славенскы язицы? Отъ дѣ можешъ да ми докажишъ това?

Драганъ

Да, пріятелю, азъ можѣжъ да ти дамъ доказателства такыва които произхождатъ не отъ Българскѣ главѣ, нѣ отъ главѣ-тѣ на единъ Карпато-Рускый ученъ мжжъ; и той е славный онзи писатель, Юрій-Венелинъ! който прѣвъ пѣтъ писа и доказа че языкъ-тѣ на наши-ты прѣдѣды е мойка на другы-ты Славенскы нарѣчія. За то ные имамы да му отдаваме голѣмо признателство.

Иванъ

Какъ това? Ха! Знаѣжъ, че Венелинъ списа нѣщо за Българскый народъ, нѣ той тамъ говори повече-то за церковный языкъ, а не за Българскы, дѣто ные сега хоратуваме.

Драганъ

Е! Да прощавашъ, Г-не мой, твое словесіе ся вижда че

нѣма никаквы историческы понятія врѣхъ языка съ кого-то май-ка ти тя залагвала, и на кого-то ти е пѣла пѣсень като тя пре-спивала въ дѣтинскж-тж ти люлкж, и.....

(прекасва му думж-тж)

Иванъ

Какво, Какво? Мыслишъ че азъ непознавамъ Българскы? азъ знамъ твърдѣ добръ: нъ не ся въсприемамъ да прочитамъ съчиненія които ся занимавать съ доказательства на просташкый единъ языкъ. Азъ ся благодарѣмъ по добръ да прочитамъ Димостеновы, Тукидидовы, Ксенофоновы, Сократовы, Платоновы, Омеровы и пр. списанія Еленскы които сж изворъ на сичко-то Европейско просвѣщеніе и образование.

Драганъ

Добръ, добръ, остави сега тѣзи Еленскы; за тѣхъ не ни е разговорка-та. Кажы ми само, моля ти ся, да ли трѣба единъ учень като твое словесіе, да познава исторіѣ-тж на рода си, и да знае попе нѣщо филологическо за матерный ся языкъ или не?

Иванъ

Да, да, трѣба. Съкашъ че азъ непознавамъ Славенскж-тж Исторіѣ, а че неznamъ Славенскы и Рускы. Азъ имамъ на прѣстїе-ты си най знамениты-ты писатели що сж писали нѣщо за Славены-ты, като Нестора, Бошка, Добровскый, Шлецера и др. Нъ Славенскый языкъ дѣто ты искашъ да го кажешъ че е Българскый, нѣма си нигдѣ мѣсто-то; зашто-то той ся казва Церковенъ а не Българскый.

Драганъ

И то добръ. Нъ кажы ми да ли има нѣкой языкъ който да съществувалъ днесъ на Свѣта че да не е имало нѣкой народъ дѣ-

то да го е говорилъ ? Ние знаемъ че на Латинскы сж говорили, и писали Латинскы-ти, на Еленскы сж говорили и писали Еленскы-ти, ами на този церковенъ языкъ кои хора сж говорили и писали, и въ коѣхъ странѣхъ на земѣхъ-тѣхъ ти живѣли ?

Иванъ

Е! кои щѣтъ бѣдѣтъ—Старити Славение шо сжществували въ неизвѣстны врѣмена, за кои-то Исторія-та премѣчява. Несторъ, Башко и други лѣтописци Славенскы казватъ какъ ти живѣли покрай Дунавъ.

Драганъ

Ха! видишь ли ? народъ-тъ шо населявалъ въ то врѣмя Дунавскы-ты брѣгове, сж сжщны-ти стари Българіе, и языкъ-тъ е Българскый. Защо-то.....(прекаса му думѣхъ-тъ).

Иванъ

Какъ може да бѣди ? какъ ? ?

Драганъ

Стой ! Твое словесіе знае че днесъ има толкови Славенскы племена. Кажы ми, кое отъ тѣзи племена пріе първыи ижъ Христіанскѣхъ-тѣхъ вѣрѣ ? и на кое отъ Славенскы-ты нарѣчія ся преведи най първо Св. Писаніе ? Не ли сж първыи Българіе-ти шо сж покрѣстихъ ? и тѣхнынъ языкъ не ли е първыи, на кого-то напишати единородци просвѣтителы и равноапостоли Св. Кирилъ и Методій преведохъ и проповѣдовахъ Слово-то Божіе ? Това е веке доказано исторически не само отъ Карпато-Рускый Списатель, нѣ, мыслѣхъ юще и отъ знаменитыя-тъ Историкъ Шафарика. Прочее отъ тука виждашь че Славено-Церковнынъ языкъ шо владѣе днесъ въ церкви-ты по цѣлѣхъ Россіѣхъ, Сърбіѣхъ и другы Славенскы мѣста, е сжщій Старо-Българскый языкъ.

Иванъ

И що искашъ да кажешъ съсь това, былъ Българскый че-
какво ?

Драганъ

Какво ли? както сякъ единъ образованъ челякъ има да ся хвали съ языка си и народность-тъ си, тъй и азъ, кой-то принадлежъ на единъ народъ що си отвари веке очи-ты къмъ просвѣщеніе-то, имамъ да ся гърдѣежъ за народность-тъ си и языка си, защо-то негова-та стара книжина е онажъ отъ кож-то зависи благополучіе-то на толкози днешны Славенскы писменности, и коя-то е основа на тяхно-то напредуваніе и образуваніе. А ты, Господине мой, кой-то нечувствовашъ съвсѣмъ народното това Свято наслажденіе, и пѣмашъ никакво народно чувство, нъ пусто едно мечтаніе. Ты си подобенъ на единъ овцъ заблужденъ коя-то, като ся отделила отъ стадо-то си, отива да ся скыта по пусты едни мѣста до дѣто стани жертва на разяренный отъ гладость вълкъ.

СЪВѢТНИЦЪ

Петъръ

Какво правите, братіе, приличя ли на васъ, кои-то сте млади учени, тъй да ся препирате и карате! не знаете ли че ные Българіе-ти, като чада на единъ бащъ и на единъ майкъ, трѣба да бѣдимъ върни, предани и обвязани на народность-тъ си? Съгласіе, братіе, съгласіе! да оставимъ на странжъ тѣзи своенравія и самолюбія. Съсь тѣзи препиранія и каранія ные никогы не щемъ ся видимъ щастливи нито на този свѣтъ нито на онзи. Сама-та Христова вѣра не ли ны поучава да имамы сякогы помеждуси братскж любовь! безъ кожто любовь! не може да сществува никое добро. нито душевно, нито телесно.

Просвъщенн-ти днешни народи, що ся славятъ по пѣ-
сѣтъ за образованность-тѣ, науки-ты, художества-та, искус-
та и пр. какъ сѣ добили таѣхъ славѣ? не ли чрезъ съгласіе-то.
Явно е че безъ него ни едно добро дѣло може си доста-
ти цѣль-тѣ. За това думамъ пакъ ные Българіе-ти трѣба да оз-
хвърлимъ отъ помежду си сѣко разногласіе, и да имамъ сяког-
дѣ съединени духове-ты си безъ да гядамы на особни наши инте-
реси, когато е питаніе за народность. Тогова ные щемъ бѣди
угодни на Бога, на чловѣцы-ти и на самы-ты насѣ.

БЪЛГАРСКИ НАРОДНИ ПРИЧТЫ.

Събрани и записани отъ П. Р. Славейкова.

(Продълженіе Виж. Кн. 19 стр. 633).

Ако е на срѣща ти буболечка бори са като съсь мечка. — Не прѣзирай непріателя си за слабост'—та му.

Ако избиколи скоро може да си доде, ако прѣкомъ трѣгне може да окъснѣе. — някой Гражданиецъ отишелъ на едного селенина на къща—та и попиталъ момиче—то му — кждѣ е баща ти. — въ гора—та, рекло момиче—то. — ами ще ли си доди скоро? — на—дѣвали му са, врѣме му е, ако е трѣгналъ въ колелника да по избиколи сегичка трѣба да си доди, ако ли е прѣбързалъ за поскоро да трѣгне на право страшно — ѣ да не окъснѣе. Чи какъ може тѣй. повторилъ гражданица, ако ходи да обыка—ля поскоро да си идва, а пакъ ако върви на право да са обавя. Въ колелника, отвърнало момиче—то кола—та вървятъ слободно, а въ правия пѣть може да са прѣтурятъ.

Ако получи той свършилъ ако събка хора—та му криви.

Ако сми черны не сми цыганы.

Ако сми просты плѣва не ядемъ.

Ако ищеш да ти са несвърше работа—та прѣдай ѣж другому да ѣж върши.

Ако не разбѣишь калъ—та не можешъ направи кирпичи.

Ако сполучатъ тѣ са хвалятъ, ако сбъркатъ теби мърятъ.
Ако быха носили сичкы-ты магарета самари, самарджин-тѣ щѣха
да ядатъ въ златы наницы.

Ако е излѣлъ дявола млина, типсѣя-та е тука. Тур.

Ако е излѣтълъ прѣстена прѣсти-тѣ сж на мигданъ. Гр.

Ако да умръзваше на квачка-та да мжти не ще отвѣжда нишѣ
Ит.

Ако искашь да наберешъ много ябълкы изсушявашъ дърво-то Ит.

Али, Али ама го прѣвали. — Али Собственно име Турско.

Ами що ще и овца-та срѣщо вълка ?

Аминъ санджкъ не пълне.

Ангелъ му име-то дяволскы му дѣла-та.

Атовы-тѣ са ритатъ, магарета-та теглятъ. — Голѣмцы-тѣ са ка-
ратъ простый народъ тегли. И Турскы итларъ тенишоръ еше-
клеръ чекее.

Б.

Баба като улія каквото ѝ туришь се зема — улія или волія цы-
ганска мѣшлина която носятъ цыганкы-тѣ выпаги съсъ себѣ
и каквото завърнатъ турятъ въ нея.

Бай бабо да ма не срѣща мечка-та. — иѣкоя баба са хваляла че
е много масторъ врачка, и може да обай мечка-та както и
другы-тѣ звѣрове като срѣшнатъ челяка да имъ са склопватъ
уста-та и да не можатъ да правятъ никакво зло на когото
връхлѣтятъ. На туй, единъ отъ тѣзи който ималъ причины да
не вѣрва таквази хвалба рекълъ ѝ: Не тѣй бабо не, ако зна-
ешъ да баешъ да ма не срѣща мечка-та.

Баба ако лъже, дия не лъже.

Бабины башкы дѣдовы манлкы.

(Слѣдва).

П О В Ъ С Т Ъ

свѣтлое воскресеніе.

или

БЕЛИКЪ ДЕНЬ.

Преводъ

Р. Филиповъ

(Продълженіе виж. Кн. 19. стр. 629).

Ако будущее-то измѣни това, що е приготвила текуща-та
жизнена рѣка, това дѣте пѣма да живѣе. »

— » О, не! Кажи ми, че съдба-та ще го пощади! » —

— » Казвамъ ти, че ако бѣдхшіе то не измѣни, той неще по-
вечъ да може да види никого отъ мои-тъ братія. Пъкъ какво? »
продължи Джхъ-тъ, » ако му е писано да мрѣ; Колко-то поско-
ро-подобрѣ. — Общество-то ще ся избави отъ излишно народона-
селеніе и бѣдна-та фамилія отъ безполезнія-тъ членъ, кого-то тя
принудена бѣше да го храни и съдържава?

Скругъ клюмнѣ глава-та си, като чу обични-тъ си думи прѣ-
изнесены отъ Джхъ-тъ, пѣленъ бѣше съ раскаяніе и чувство съ-
желенія.

— » Человѣкъ, » продължи Джхъ-тъ, » ако въ тебе има че-
ловѣческо сѣрдце, а не камакъ, въспри грѣшнѣ-тъ си мысль, и
грѣшно-то слово, догдѣ-то ты не си позналъ: дѣ има излишность?
и въ какво състои тя? и има ли за Бога нѣщо излишно? Ты ли

ще рѣшавашъ кому е писано жизнь и кому смъртъ? Може ли де, ты самичакъ, предъ погледъ-тъ на вселюбяще-то небо, а малко си достоенъ за жизнь, нежели милиони такива бѣди, а полезны творенія, какго това бѣдно и усакатено дѣте. — Да рѣшавашъ, като червей, кой-то е весь вътъзълъ на зелено-то да произносятъ смъртенъ приговоръ надъ свои-тъ си братія!

— „За здравіе-то на Г-на Скруга!“ рече Г-нъ О. Кръстьевъ. „Макаръ и не толкова, нъ той е причина-та сега на това празденство.“

— „На истина причина на празникъ-тъ!“ рече жена му. „Всѣ пошчерви; може заради това, че той ты умалява по 30 ли отъ платка-та; азъ бы желала да бѣде тука той; знаехъ щехъ да му нахортувамъ.“

— „Сномни, душа моя.....“ рече Скругъ, като си погледна глава-та, „Дѣца-та.....Великъ-денъ.....“

— „Тѣй, се на Великъ-денъ нѣтъ за здравіе-то на такъ противенъ и безчувственъ челоуѣкъ, като Г-нъ Скругъ!“

— „Душе моя, „ бѣше отвѣтъ-тъ на мѣжътъ ѝ, „ помни Великъ-денъ!“

— „И тѣй за здравіе-то му, нъ въ твой-тъ честь, и въ чѣстъ на Свѣтлыя-тъ Празникъ, а не въ неговъ-тъ!“

Много години да живѣе той и въ сѣкакво благополучіе!

Дѣца-та на рѣдъ и тѣ пиha за здравіе-то му.

Име-то „Скругъ“ бѣше като плашило за сичко-то семейство; нъ, слѣдъ това, сички-тъ станаха по весели и то отъ това че сж успокоиха отъ напоминаніе име-то Скругъ.

Малко по малко додоха въ първо-то си расположеіе, и отъ повече ся развеселиха, когато имъ разказа баща имъ, че пазѣлъ де за Петърча мѣсто отъ кое-то той бы можалъ да си испечалъ ва по двѣ рубли въ мѣсяцъ. При това мѣтинки-тъ дѣцѣта помѣ-

за, страшенъ смѣхъ, че Петърчо ше бжди работенъ чловѣкъ и-
мчакъ той въ дълбоко размышленіе поглѣдалъ и прихисапя-
тъ, какво по хубаво може направи отъ това голѣмо количе-
о.

Наконецъ, Скругъ почувствова на себѣ си прикосновение-
на товарищѣтъ си. Като излизаха, той на единъ пѣтъ ся о-
ща и изгѣдва сичкы-тъ, а особно Стефанча.

Когато тѣ излѣзоха начало бѣше вече да ся стѣмнява, на
ица-та сичкото бѣше въ движеніе. Трѣсакъ-тъ на паятоны-тъ и
и-тъ не млжковалъ; пешходци отъ сѣкадѣ бързаха на самъ
тамъ; и колко-то по бѣдно былъ пѣкъ облеченъ, толкова по-
остливъ и по весель ся показвалъ той.....защо-то свѣтлы-атъ
аздникъ за него дѣйствително былъ за отдыхъ и радость, а не
нѣ утрудителенъ отъ визиты и пр, — както това чѣсто ся слу-
а съ тѣзы, кои-то въ сичкыя-тъ си животъ сѣкога почивать и
удоволствоватъ. На много лица, а особно на применены-тъ Го-
одари и Господарки, които ся разхождаха на улица-тъ, не ги
гѣдваха изъ великолѣпы-тъ пайтоны изчертано бѣше скърбъ
утрудиеніе.

— „Поглѣди „ рече Дѣхъ-тъ, като дръпнѣ Скруга за рѣжж-
„ на тѣзы утрудены лица, и разумѣй сега, че не злато-то
учава чловѣцы-тъ да сж ползоватъ съ благодаренія та Божіи
не рѣжж-та Божія прави равенство между творенія-та си; че тя
ви богатія-тъ който е потыналъ въ злато, да бжде неспосо-
тъ и безчувственъ къмъ радости-тъ, съ които сж ползватъ бѣ-
тъ, и дни-тъ за отдыхъ и общи-тъ христіански радости о-
ица въ трудъ за тѣзи, които не сж имали нужда отъ трудъ,
ы ше познаешъ тогава, че въ бѣдно-то жилище, дѣто го ные
авихме, си виделъ, по вече истинно удоволствіе и щастіе, не-
и въ тѣзи великолѣпы палати.....» Въ тѣзи минутѣ тѣ зами-

нуваха по край единъ къщъ на която прозорци-тъ гледаха въ лица-та. Малко по малко къща-та ся освети, и Скругъ съ водникъ-тъ си видѣха предъ себѣ си дълъгъ рѣдъ отъ фигури, които сѣдѣха за роскошна-та софра; слуги и слугини разносеху стіета, освенъ единъ важни разговоры нищо друго радостно ся чуваше.

Тѣ отидоха по нататакъ и ся закрываха въ другъ ъгъла кова великозѣпна улица. На сѣкадѣ заминуваха весели сѣни по край прозорцы-тъ, на сѣкадѣ ся показуваха приготовления за сѣсти. Весела сгань отъ дѣца излизаха отъ пѣтни-тъ въртѣ приваряха, кой да привари, и прѣвъ да посрѣщни и да ся поцѣлуви съ братія-та си, сестри-тъ, бащи-тъ и майки-тъ си. На тѣта страна, талигаджія-тъ, който ся връщаше отъ дълъгъ пътъ пѣваше веселъ пѣсень, — словомъ въ сичко-то ся показваше квато неописана радостъ. И ето, изведнаждъ сичко-то ся промѣни. На мѣсто весела-та сгань тѣ ся намѣриха въ дивъ цустиенъ подножіе-то на високи-тъ гранитни канари, ископаемы съ рѣка на време-то и челоуѣка.

— » Какво е това мѣсто ? » попитъ Скругъ съ страхъ.

— » Тука живѣятъ родокопы-тъ, които отъ дълбоко-то, и дъно на земь-тъ ви изваждатъ това злато, за което вие ги гоните, хора ! »

Слаба свѣтлина ся показваше отъ не твърдѣ голѣмъ прозорецъ на бѣдна-та колиба; тѣ прискочиха прагъ-тъ и видѣху едно голѣмо весело общество. Подъ икони-тъ на почетно мѣсто, сѣдѣше дѣдолицъ съвсемъ по болѣнъ, и жена му, сичка като него; Около тѣхъ сѣ бѣха събрали въ една сѣтка картинъ многочисленно поколение дѣца, внукове, и правнучки-тъ, както ся видише бѣха облечени въ празнично облекло. Дѣдолицъ-тъ съ присипналъ гласъ, кой-то едвамъ ся чу

отъ бученіе-то на вѣтръ-тъ напѣваше нѣкоя стара дѣдовска пѣснѣ. Малко по малко сичко-то семейство си съедини съ него, и гласъ-тъ на дѣдолицъ-тъ станѣ по силенъ и по чистъ, като му придруживаха млади-тъ тънки гласове, и пакъ ослабѣвалъ и тръперѣлъ чомъ-тъ млъкноваха; защо-то той чувствувалъ себе си че е самичкъ и отхвърленъ отъ сички на този свѣтъ.

Дѣхъ-тъ бързаше и заповѣда на Скруга да ся държи по яко за мантиа-тъ; и ето понесоха сѣ на долу изъ долина-та на татакъ, на татакъ.....и наконецъ показа ся море.

Нищо друго на около не ся видеше, освенъ едни высоки рѣдове отъ подводни канари и бученіе-то на волни-тъ което оглушаваше съ страшенъ грѣмъ небе-то и земѣ-тъ.

На едни-та отъ тѣзи страшны пустинны скалы, въ нетвърдѣ голѣмо растоїніе отъ брегъ-тъ стоеше една кула. Купове отъ морскѣ тревѣ закрываха основаніе-то ѣ, и морски-тъ птици повърчеха на около ѣ, то като черны капки кацаха на бѣли-тъ ѣ стени. Чинило ся, че вѣтръ-тъ ги е занеслъ тамъ и бури-тъ ги исхранили, тѣй както и тѣзи морска трева, която ся е исхранила и порастнала отъ морскѣ-тъ глѣбини.

Нѣ и тука двама-та вардаци, кои-то бѣха оставени въ кула-та наклали бѣха огнь, въ нетвърде голѣмѣ одаѣ. Тѣ седеха на софра-та и пыха за здравіе-то си и въ честъ-тъ на свѣглы-ятъ Празникъ...

Нѣ ето тѣ ся понесоха на татакъ отъ брегъ-тъ по тѣлсти волни и ся намѣриха на единъ корабъ който самичекъ плуваше по открыто море. Отгоре му ся виждаха разны тъмны фигури и сѣкоя отъ тѣхъ припѣваше съ полвина гласъ весела пѣсня или другъ съ другого разказваха за отечество-то си и родины-тъИ какъвъ денъ е билъ тука, добъръ или зълъ, бѣденъ или богатъ Миліонеръ, сѣкой много или малко зиналъ участіе въ об-

шж-тъ радость на сичкыятъ Христіански миръ: вспоминавали за тогозы, когото обычалъ или който го обычалъ.

Иъ за удивленіе на Скруга, когато той невидимо ся носеше по волны-тъ въ тихыи-тъ мракъ надъ зинаж-тъ бездня, и ся прислушваше на бученіе-то на вѣтеръ-тъ, — изведнажъ ся раздале близо до не силенъ весель гласъ. По-гольмо бѣше удивленіе-то му, кога той позна въ него гласжтъ на своягъ племянникъ, и ся намѣри въ едик топлж, добръ освѣщеннх оцаж. Дажъ-тъ съдеше до него, и му ся прамившъ, глѣдающъ на племянникжтъ.

— „Ха, ха, ха! ха, ха, ха!“ ся смѣеше племянникжтъ.

Мы сме увѣрены, че нема другъ подобенъ въ свѣтжтъ, като тозы племянникъ Скруговъ.

Още не бѣше си той прикаснжлъ смѣхъ-тъ, когато, младата му жена, глѣдающа на него и тя начина да ся смѣе а слѣдъ неж и сичка-та компанія, тѣй шото подъ свѣршокъ-тъ сичко-то събраніе ся обърна въ силенъ и нескончаемъ смѣхъ.

— „Ха, ха, ха! ха, ха, ха! ха, ха, ха!“

— „Вървайте „ выкаше племянникъ-гъ Скруговъ, „ вървайте: той ми каза, че Велик-денъ е пустъ „ праздниакъ „, и че обѣснж бы тогозы, който го празнува!“

— „Още и по лошо и по срамно за него, Димитрій, „ рече жена му съ негодованіе. Тя бѣше много прекраснж; не твърде голѣма главичка, густы и свѣтло-чърны космы, и мѣненки-гъ червены устничкы кога-то тя ся смѣеше на красны страничкы едно слѣдъ друго ся показвахъ транчета.

— „Само едно можеше да кажимъ „, продѣлжи мжжъ-тъ „ че той е пресмѣшно старичище. Впрочемъ той довольно наказва самъ себѣ си тѣй шо-то да хортувамъ противъ него за мене е грѣхота. „

(С лѣдва).

ЦАРСТВО-ТО НА ПОЕЗИЯ-ТА.

(Изъ Карамзиновы-тъ преводы).

Поезія-та е царство твърдѣ широко и, на зла честь, доста многолюдно. То са ограничава къмъ Истокъ съ краснорѣчіе-то, къмъ Югъ съ Живописъ-тъ и Ваяніе-то, къмъ Западъ съ Музыки-та, а къмъ Сѣверъ съ Океана-тъ на ученостъ-та.

Царство-то на Поезія-та са раздѣля, като много други страны или царства, на *горно* и *долно*. Въ първо-то живѣятъ хора твърдѣ важни по характера-тъ, съ намрущено лице и гордѣливы на гледъ; тѣхния-тъ езикъ въ сравненіе съсъ езыцы-тъ на други-тъ провинции е тѣй сжщо, какъто Старо-Българскія-тъ языкъ съ Ново-Българскія-тъ или Черкозно-Славенскія-тъ съ Русскія-тъ. Тѣ сж се юнацы (герои), и такъизи страшны побойници, щото тѣмъ е нищо съ едно замѣхванье да усмъртятъ нѣкого на мѣсто-то му. Колко-то за жени-тъ имъ, тѣ сж се хубавицы — и най грозна-та отъ тѣхъ обича са, ако їж уподобишь на лучезарно слѣнце. Конѣ-тъ сж тамъ по бързы отъ люты-тъ Аквилоны (*), а най низки-тъ имъ дръвы гордѣливо си издигать клоны-тъ до небеса.

(*) Баснословно название на бури тѣ или бу йны и студены вѣтрове, Aquilones. — И Aquilo=Борей, Сѣверный вѣтръ.

Столица-та на тѣзи провинція нѣкогашъ са наричала *Епископска Поема*. Въ неѣкъ сѣ живѣли обыкновенно сички-тѣ царѣ: Омиръ, Виргилій, Тассъ, Милтонъ и друга. Но въ наше време, тя съвсѣмъ е пуста. Не е чудно, че този градъ былъ направенъ на земя пѣсчива и глинеста, отъ която твърдѣ малко имало да знаѣтъ да са ползватъ. А казватъ, че той на голѣмина виднѣвалъ и Лондра, и Паризъ, и Цариградъ, и Москва: сѣе и туй е забѣлено, че страпници-тѣ, които искали да вилятъ сички-тѣ неговы части, се не стигали до край. — Жители-тѣ на горня-та Поезія нѣкогашъ не сѣ са славили съ любовь къмъ истина-та. Тѣ на свои-тѣ Повѣсти выѣжги притуряли пѣщо чудесно, и никаквы едни работы сѣ разказвали съ важность, по наредено и даже любопытно. Тѣ обичали да водятъ чужденцы на гробища-та на свои-тѣ царѣ и думали: “Тукъ живѣи цар-тъ на Латински-тѣ Поеты; тамъ сѣи съ вѣченъ сѣи Божественный Омиръ; а “тукъ почиватъ кости-тѣ на нѣжний Тассъ. Профаны! благо-“говѣйте: праха-тъ на безсмъртни-тѣ е сватыня! „

Въ главны-тѣ градове на горня-та Поезія, отъ сичко-то найстрашно е да гледа челоуѣкъ безпрестанны-тѣ самоборства (*), убійства и сраженія. Първъи можало да са почива въ тѣхны-тѣ мирны и честиты предмѣстія, които сѣ звѣтъ *Роланы*, дѣто погледа-тѣ сѣкоги открива новы видове и картины, за удовольствіе на любопытны-тѣ. Тамъ пѣяли слави, чофарлиги и косета, чуртѣли славы чучурчета; пастырки са китяли съ цвѣта и любовницы сѣ са распушали тамъ въ вѣсторгъ. А сега въ тѣзи предмѣстія видѣтъ е само едни порутены, разсыпаны сграды, гробници, челоуѣшки кости, и са чува току едно грацане на враны-тѣ

(*) Отъ Грьцко-Лат. *monomachia* = съ Френ. *duel*, двобои.

ѣкъ на бухалы-тѣ и кукомѣвки-тѣ. Тамшны-тѣ жители съ време обичали сѣ да пжтувать, обожавали хубавицы-тѣ, веселили са, празнували отъ сутрина до вечеръ, и сѣкиго чужденеца наго-навляли най малко на петь, шесть блестящи сватбы. А сега въ сърца-та имъ са разлива жлъчка; тѣ сички-тѣ ипохондрицы, начо-марены, умыслены: отъ кжщя-та си излазятъ само ношемъ; на сякждѣ гледатъ мъртвцы, гробища, бѣлѣзы на тлѣніе-то и сѣка-квы страшила; а когато начинѣтъ да приказватъ за нѣщо, то не-постига търпѣніе да ги слуша челякъ.

Отъ сичко-то най странно е туй, че кои-да-сѣ хубавицы не са боятъ отъ тѣзи предметѣ; тѣ ходятъ тамъ на гости, и драго имъ отъ сутрина до вечеръ да играѣтъ тамъ по гробове-тѣ на-едно съсъ привидѣнія-та и съ умрѣлы-тѣ.

Близо до стара-та тѣзи столнина, издыгатъ са редове отъ стрѣмны горы, които сѣ обиколени отъ сѣкждѣ съсъ страшны пропасти. Тѣ са звѣтъ съ едно име *Тригедія*. На тѣхны-тѣ вър-хове видятъ са развалины отъ вѣтхи храмове и градове, на кои-то и самы-тѣ остатки сѣ великолѣпны. Жители-тѣ на тѣзи горы вышжы ходятъ, въ Гръцка или Римска руба. Тѣ сѣ толкози не-мплостивы, люты и крѣввицы, щото и самы-тѣ жены бѣжтъ съ люсницы, като гледатъ какъ злочесты-тѣ убивать или тровать себя си съ отрова, скубятъ си коса-та — и падатъ на земѣ въ страшны *Конвулсіи*. На тѣзи пакъ горы издыгатъ са въ Амфите-атръ голѣмы и чудны палаты, наречены (незнаймы защо) *Опера*, отъ Латинска-та дума (*Opera*), която значи трудъ, работа, упра-жненіе, *твореніе*. Неможе да са опише нищо по смѣшно отъ характера-тѣ на тѣзи хора, които живѣѣтъ въ тѣзъ вѣлшебны палаты; тѣ иматъ себя си за полубогове или, поне, за най горни и безъ мѣрка юнацы. При звука-тѣ на тѣрбила-та и литавры-тѣ, тѣ съ тѣпнаны и съ пушечно стрѣлканье пѣѣтъ, ѣдѣтъ, скачѣтъ,

тичжтъ, викжтъ, смѣжтъ се, плачжтъ, хвъркатъ, слѣзватъ отъ небето, излѣзватъ изъ Пакжла-тъ (Тартаръ); пѣжтъ — и пресипратъ, умиражтъ.

Три верста ($\frac{3}{5}$ часъ) оттамъ, на пріятна долина, дѣто сѣка минута шаватъ хора съ игры, смѣхове и Купидоны, — тамъ е старія-тъ и богатъ градъ *Комедія*: искусство-то на подражаніе-то тамъ е излѣзло до рѣдко съвършенство; едно е само жално, че съ живы-тъ си краски то много-пжти изобразява опасны предмѣты, безъ да пѣзи въ картини-тъ законы-тъ на нравственности-та и благопристойности-та. Жители-тъ на този весель градъ обичатъ да са присмиватъ на ближни-тъ си; едни-други са хулятъ — и сѣкій къмъ своя-та страна служи за смѣхъ. Но трѣба да са съгласимъ и въ туй, че тѣзи вѣтерничавы хора нѣкогашъ съсъ смѣха-тъ и забавки-тъ си научаватъ по много, нежели важны-тъ Моралисты съсъ свои-тъ трактаты. Тамъ на великолѣпны вратички стоятъ съ Лавры и Гирланды украсены-тъ бюсти на Аристофана, Плавта, Теренція, Молиера, Ренара, и др. Тамъ на градски-тъ враты възпиратъ сѣкиго, кой-то е любопытенъ; казватъ му, че има нѣщо достойно за забѣлѣжанье въ града-тъ, и го молятъ да са докарва честно и благоразумно. Съ туй средство жители-тъ надѣватъ са да обезоржжватъ дерзостны-тъ *Критицы и заговорницы* — хора опасны и люты, които нещжтъ да живѣжтъ мирно съ народа-тъ на *Поезія-та*.

Тамъ пакъ като са навалишь малко надолу, видишь другій по новъ градъ, който са зве *Трагикомедія*. Неговы-тъ жители много време сж са карали съ граждане-тъ на Комедія-та и Трагедія-та, които искали да ги пропждятъ, като доказватъ, че тѣ сички-тъ сж незаконны дѣла и вразы на вкуса-тъ. Но много чужденцы, които обичатъ да плачатъ и да са смѣятъ вѣвъ едно време, спиратъ са на този новъ градъ, който сега е добръ укрѣпенъ и доста богатъ въ царство-то на *Поезія-та*.

Горня-та и долия Поезія раздѣлены сж съсь обширны-тъ пустыни на *Здравия-тъ разумъ*, дѣто нема ни градове, ни села, освѣнь едны просты колибы (*) распрѣснжты тукъ-тамъ изъ долины-тъ. Тамъ живѣятъ мирны пустинници, твърдѣ малко на-четъ, конто са занимаватъ съ орачество и скотоводство. Но тѣзи мѣста сж по хубавы и по живописны отъ сички-тъ други въ Поетическо-то царство; тамъ има сичко-то що е пужно и пріятно за

(*) Да не бжде отъ тѣзи колибы и онзи Трѣвненецъ (защото отъ Трѣвна пишаше) В. Ц. Колибарскій който въ № 422 Ц. Вѣстника бѣше са обадиля ужъ като Критикъ (!) Г-ну Груеву за неговы нѣкои-други книги, както и сродника-тъ му (?) отъ село С. въ № 436, срѣщу двама-та онези ученика В. и Д. за тѣхны-тъ стихове, — обадиха са ведпѣждъ, и не са видѣха вече, не са чуха живы ли сж, умрѣли ли сж или обикалятъ по “ обширны-тъ пустыни на Здравия-тъ Разумъ „ ?! Ако напстина сж отишле изъ реченны-тъ пустыни за Умъ и за Разумъ — че мълчатъ, то добро; защото тамъ тѣ ще познаѣтъ какво е *Критика* — и тогасъ чакъ, тогасъ ще можтъ да сждятъ добръ и себя си и други-тъ, а не на-вѣтрѣ само да викатъ, ужъ че сждятъ нѣкои виноваты биле или не, конто тѣй повече раздразнятъ — и несполучватъ въ своя-тъ процесъ. За туй не е чудно, че таквызи Критицы (!) са крыжтъ и мълчатъ, когато безразсѣдно залавятъ работа, която не е за тѣхъ, пито й време-то еще дошло у насъ вѣчно. А понеже стана дума за Критика, споредъ наречи-критика-та Колибарскаго, ще рекъ, че съкій, кой-то са наема за Критикъ при други-тъ правила на Критика-та, нека помни и това отъ Карамзина: « *Болѣе хвалить достойное хвалы, неже ли осуждать, что осудить можно.* » — Преводит.

живота-тъ, а малко сѣ жители-тъ, защото тамъ шѣтъ е мно-
мъченъ, тежкъ, и рѣдко може да са намѣри въ него въренъ въ-
дачъ.

Тѣзи провинція обиколена е съ областъ-та на *Лъжливыя-
та Умъ*, на която жители-тъ сѣ лекоумны, въгърничавы, и вынѣ-
ги са гонятъ за безнищо; сластолюбіе-то е тѣмъ Божество: ум-
но ли е туй, че тѣ, като упоены отъ негова-тъ въсторгъ, не-
щѣтъ да оставятъ прелѣстно-то си жилище и да са скитатъ по
пустыни на *Здравия-та Разумъ*? — Главния-тъ градъ на тѣзи
область си нарича *Плъня*. Той е обиколень съ лѣса-тъ на *мъ-
жны-тъ възпоминанія*, дѣто вътрецъ вѣе съ любовны въздиш-
ки, чучоры текѣтъ отъ нѣжны сызы — и ека-тъ повтаря: *либѣ!
либѣ!*

Въ царство-то на Поезія-та текѣтъ двѣ рѣки: *Смьслъ и
Ритма*. Първа-та оросява пустыни-тъ на *Здравия-та Разумъ*,
и поради туй нейны-тъ брѣгове сѣ твърдѣ устроены; а втора-
та извира изъ-подъ гора-та, която са зве *Празенъ Трудъ*. Тука
има великолѣпно едно жилище, укрѣпено и направено по новъ
вкусъ; на врата-та му надписъ съ златы буквы: *Домъ на пра-
знословіе-то, дѣто смьслъ-то на звукове-тъ служи на-
мѣсто умъ и талантъ*. Въ този домъ са сбиратъ не само мно-
жество млади, но и стары хора, които отъ сутринъ до вечеръ
стоятъ замислены, като турятъ палецъ на Лоба-тъ си, и отъ
време-на-време извикватъ съ въсторгъ, като Архимеда: *(та)
Намърихъ! Намърихъ!*

Ритма-та оросява голѣма една провинція, която са зве *По-
дражаніе*. Тя е безплодна; поради туй бѣдни-тъ ѣ жители хо-
дятъ да сбиратъ класове по други мѣста, безъ да отдавать бла-
годарность на стопана-тъ имъ, а когато са случи и пооткрад-
вать нужда реди. За забѣлжване е туй, че никой неможе да у-

нази отъ тѣхъ иманье-то си. — Не далечъ отъ-тамъ захваща осой-
на-та на *Тъпоуміе-то* и *Глупость-та*, толкози честа и тъмна,
щото въ нея никогаши немогътъ да са видятъ слъпчовы зары.

Поетическо-то царство твърдъ е студено къмъ Сѣверъ. Тамъ
хора-та сж нyzки на ръцѣтъ, неджгъвы (болнавы) и са хранятъ
само съ едни трошници; тѣхния-тъ разговоръ състои въ игра на
думы-тъ или въ разны обращенія на една и пакъ тѣзи мысль.
Тамъ са намиратъ малки градове, кsито са звжтъ *Анагралы*,
Акростижи, *Загатки*, *Калалбуры* — и други, недостойни за
любопытство. Трѣба само да забължжмъ, че въ тѣзи провинція
нема ни единъ остарѣлъ челѣкъ; сички-тъ умиратъ млади, и по-
много-то въ самия-тъ день на раждане-то си.

Отъ тѣзи страна, Поетическо-то царство има предѣлъ *Оке-
ана-тъ*, за който въ начало-то еще споменжхмы. — Единъ вер-
стъ ($\frac{1}{5}$ ч.) отъ бръга-тъ намира са островъ, който са зве *Са-
тира*. Море-то, което го обикаля, пълни въздуха-тъ съ горчи-
во-солены частицы, които поематъ жители-тъ въ себя си чрезъ
джханье-то, та имъ раздразиятъ нервы-тъ: ето причина-та на тѣ-
хна-та безпрестанна сръдня *Аполонни* — и са бжжтъ къ толко-
зи за паскърбяване-то на вкуса-тъ и правы-тъ, колкото за ма-
лко-то уваженіе на собствениы-тъ имъ съчиненія или мнимы до-
стоинства. На този островъ некогаши е началствувалъ Ювеналъ,
челѣкъ добродѣтеленъ, който искрeнне е мразялъ пороцы-тъ на
свое-то време; но малцына сега го слѣдовать въ правила-та и
чувства-та.

Ще да споменж еще за островъ *Епиграмма*, който са вда-
ва въ море-то съсъ остъръ мысъ. Жители-тъ му най обичатъ
да убивать време-то и хора-та, и, като твърдъ дружны съ оби-
татели-тъ на *Абжливия-тъ* *Умъ*, искатъ нѣкакъ да са прѣстру-
ватъ и кривятъ подъ *Остроуміе-то* — и выжги замърятъ че-

ръка въ сърце-то; но тѣхны-тъ стрѣлы, конто, ужъ отъ скрой-
ность, *Аполлоновы* наричатъ, рѣдко са случва да не паднатъ и
на тѣхны-тъ глави.

Таквози е Поетическо-то царство! Таквози е и негово-то
Топографическо описаніе! И конто отъ любопытство искатъ да
го видятъ, трѣба да преминатъ по край остр. *Сатира*, по край
провинціи-тъ на *Азисливия-тъ Умъ*, и заразителныя-тъ градъ на
Каламбуры-тъ, само да погледнатъ тъмныя-тъ лѣсъ на *Глу-
постъ-та* — че да върватъ по теченіе-то на рѣка-та *Смысла*,
и непременно да стѣпятъ въ пустини-тъ на *Здравия-тъ Разумъ*;
съ една дума, да подражаватъ на други-тъ Стихотворцы, отъ ко-
ито съкій съ честь и слава е тамъ странствувалъ или странству-
ва!

Прев. Т. Н. Ш.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ПЖТНИКЪ.

(Споредъ Жуковскаго).

Еще въ пролѣтны-тъ си дни
Башонъ домъ оставихъ азъ!
И пріятел' и роднины —
Се забравихъ тойзи-часъ!

Въ дръшки на испадналъ стра-
неиъ,
Съсъ сьрдечна простота,
Ази хванахъ пжтъ пространеиъ
Безъ другари въ пустота.

Кат' вървѣхъ пжтемъ покрай
Единъ лѣсъ гжстъ и джлбокъ,
« Странне, странне » — чухъ
гласъ — « трай!
Право, право на востокъ! »

« Тамъ ще видишь храмъ
чудесенъ,
Ты въ святилище т' иди —
Тамъ, каквото въ рай небесенъ,

Животъ Ангелскій води. »

И въ надѣжда — въ увѣреніе
За чудесныя-тъ тоз' храмъ,
Вървѣхъ въ нѣтя-тъ съ нетѣр-
пѣнне,
И поглеждахъ самъ и тамъ.

Да ли нѣтя-тъ мног' държеше,
Или са побъркахъ самъ !
Неизвѣстно т' са таше:
Азъ го дырихъ — и незнамъ...

Тамъ потоцы се ахлюбы,
Стичатъ са отъ стръмнины;
Помежду горы высокы
Глѣдамъ каменны стѣны!

Изведнѣждъ рѣка предъ меня
Право къмъ востокъ тече,
И каикъ единъ на-близо
До брѣга-тъ си тя влече !

Азъ въ надежда и замаянъ
Хвъргамъ са въ каика-тъ съ
кръсть,
Че не съмъ еще отчаянъ
За честь-та си въ този нѣтъ.

Но за скоро са памѣрихъ
Всрѣдъ безвѣстенъ Океанъ,
Та надѣжда веч' изгубихъ
За чудесный онзи храмъ ! —

Т. Н. Ш.

Съвременна аѣтописъ.

Минѣла-та пятьдесятница ще да е много время за помянѣ на Цареградскы-ты Бѣлгары. Мы уже казахмы въ предидущѣ-тѣ Книжицѣ, че като ся свѣршихъ подземни-ти дѣла на тукашнѣ-тѣ ли народнѣ церквѣ, ставаше веке готвянѣ за да ся положи *О-сновныя-тѣ ѣ камень*, и тѣй да захвапѣтъ да ѣ ся правятъ стѣны-ты.

Дѣйствително, като ся направи при море-то надѣ новосозданыя-тѣ прекрасный *рѣхтѣмѣ* единъ простъ но харенъ чардакъ, обвѣтъ и покрѣтъ отъ сѣкъдѣ съ было чисто платно за да предупаза хора-та отъ вѣтрѣ и лошо время, и окрашенъ отъ предѣ церквѣ-тѣ съ зелены первазы, по тому що зелено-то значи добрѣ надеждѣ, а при това снабденъ съ прекрасны канапета, кареклы, столове, и другы довольно сѣдалища, и окыченъ съ два красны образа съ цвѣтны кыткы натруфены околѣврѣсъ и закачены, единныя-тѣ отъ вѣтре (образѣ-тѣ на Милостивѣйшія-тѣ нашѣ Царѣ и Господарѣ Султанѣ Абдулъ-Меджидѣ-Ханѣ), а другыя-тѣ отъ

вѣнъ (образъ-тъ първаго церкви кѣтора покойнаго Князя Стефана Вогорида); той чардакъ, казвамы, като ся направи, и като ся приготви все друго що трѣбваше за церковныя-тъ той-зи обрядъ, церковни-ти епигропи и надзиратели, съгласно съ духъ-тъ на сичкыя-тъ Българскы народъ, распратихъ на въ-реть печатны извѣстителны и призователны писма до всего чина Българы, кои-то вси желаяхъ да ся намѣрятъ на това народно торжество, а за да бы то было юще по-славно и достопамятно и хемъ за народъ-тъ почително, хемъ за церквъ-тъ посвятително, помолыхъ четыры-ты присѣтствующы православны Восточны Патріарси, Вселенскыя-тъ съсъ сичкы Святый Синодъ, Александрійскыя-тъ, Ангіохійскыя-тъ и Іерусалимскыя-тъ, какъ-то и троица нашедшися православны политическы представительцы, Россійскыя-тъ Посланникъ съ по-главны-ты посолства служители, Греческыя-тъ повѣренъ, и Сърбскыя-тъ Представитель, помолыхъ ги, кажехъ, да почетжъ народъ-тъ съ свое-го присѣтствіе на той-зи неговъ церковный праздникъ; а особито по щастію нашедшагося тѣя дни въ Цариградъ Любоброднаго, прежде Каймакама Молдавскаго Князевича Г-на Николая Конаки-Вогорида, достойнаго сына и наслѣдника покойнаго Князи Стефана-Вогорида, приканихъ да благоизволи да бже положитель на основныя-тъ каменъ, кое-то опъ и радостно прія.

Тѣй като ся наредихъ и приготвихъ работы-ты, въ Недѣль на 25 Октовріа сутрень-тъ, благочестивыя-тъ тукашенъ Българскы народъ, кой-то отъ толкова время теплимъ желашемъ желаше да ся намѣри на тѣ-зи народнѣ сватбѣ, спустихъ ся отъ най-далечны-ты Цариградскы разстоянія, и хванъ да ся превърва като правиякъ, или паче като добры овчицы, и доходи, кой по сухо, кой по море, на черковѣ, гдѣ-то така ся стече толкова свѣтъ, що ся напълни и храмъ-тъ, и дворъ-тъ и сокакъ-тъ. То бѣ е-

дно пре сладко и много умилително зрѣлище за всѣхъ искрененъ Българинъ да гледа какъ нашия-тъ добръ народъ ся е отъ въ-редъ събралъ съ толкъ поспѣшительность, и си е показалъ тай предъ спчкыя-тъ свѣтъ свои-ты изрядны чюствія и за благочестіе-то си и за родолюбіе-то си. Негово Всесвятейшество Вселенскый Патріархъ Г. Курилъ посѣтии и той та дойде на черковъ за Св. Литургіѣ, съдруженъ съ спчкы-ты членовы Святѣйшаго Синода дойде тамъ и Н. Пр. Князевичъ Н. К. Вогоридъ, какъ-то и Сърбскый представитель Г. Миланъ Петроніевичъ. А като пусна черковъ, Н. С. Патріархъ съ діаконы ты си облечены, послѣдуемъ отъ спчкыя-тъ народъ, изѣзе пѣшемъ, заедно съ Литургисавшаты церковны священницы и діаконы, на мѣсто-то дѣ-то ще да ся положи основный камень на новосозидаемъ-тъ черковъ, и започнъ службъ-тъ на водоосвященіе-то кога-то уже бѣхъ дошли и възлѣзли на вышереченыя-тъ чардакъ и три-ти други Патріарси. А понеже посланници-ти не бѣхъ юще престигнали, възлѣзе тамъ и Вселенскый Патріархъ, и тамъ додѣ чакахъ и си почивахъ, ставахъ съ нихъ и ефоры-ты церковны пріятни и интересни разговори за успѣхъ-тъ на Българскъ-тъ народнъ черковъ. Слѣдъ малко дойде и Россійскый посланникъ Г. Князь Лобановъ съ първаго Секретаря посолства Г. Новикова и втораго толковника Г-на Мостра. А понеже время ся бѣше мавжло, безъ да ся чака и Грьчскыя-тъ Повѣренный (кой-то обаче напokonъ слѣдъ обрядъ-тъ дошълъ), Патріархъ-тъ свърши волосвященіе-то, и кога-то Н. Всесвятѣйшество четяше потребны-ты молитвы, Князевичъ Н. К. Вогоридъ, окрашенъ на гърды-ты си съ първыя-тъ царскы нишанъ Меджидіе, и съ двѣ Европейскы (Австрійска и Саксонска) декорации, положи по обычайныя-тъ обрядъ четвероуголнѣ-тъ *основный камень*, въ средъ-тъ на кого-то бѣ издълбанъ четвероуголенъ трабъ, и въ него трабъ положи една краснъ кутнъ отъ

орѣхъ направенъ и съ олово (крушумъ) отъ въ-редъ обвитъ зъ да ся не развала. Въ неѣхъ кутіѣхъ турнѣхъ нѣкои-си сегашны монеты, по единъ листъ отъ издаваемы-ты тука вѣстницы, и единъ дъсчицъ мѣдиѣхъ (бакъренѣхъ), въ коѣхъ-то бѣ издаваніемъ написано за вѣчнѣхъ память сѣдующе-то извѣстіе :

« Въ Царство Милостивѣйшаго Царя Нашего Султана Аб-
 « дулъ-Меджида, Българскій народъ, по всегдашно-то си жела-
 « ніе да има свой народенъ храмъ въ Цариградъ, сѣдъ двѣ не-
 « успѣшны на 1845 и 1847 л. прошенія, най сетиѣ въ л. 1848,
 « ходатайствомъ единопороднаго си Князя Самосскаго Стефана Во-
 « горида Котлянина, (кой-то си за това подари домъ-тъ и мѣ-
 « то-то на Фенеръ при Балать), сполучи да испроси отъ цар-
 « скѣхъ-тъ милость потребно-то позволеніе, и на 1849 направися
 « тамъ времечкѣхъ церквичѣхъ во имя Св. Архідиакона Стефана, я
 « насрѣщъ ѣхъ народенъ каменный метохъ. А въ л. 1859, като ся
 « испроси отъ царскѣхъ-тъ милость новъ высокъ ферманъ за да ся
 « направи тамже великолѣпенъ трисвѣтостатный храмъ *Святыхъ*
 « *Троицы, Св. Стефана, и Св. Кирилла и Методіа*, на 25 О-
 « ктовріа, прележаніемъ церковныхъ Настоятелей Г. Г. Христа
 « П. и Николая П. Тапчилещовцы, Димитріа Ив. Гешоглу, Гав-
 « рила Кръстьовича, и Захаріа Струмскаго, при церковнаго Е-
 « пископа Макаріополскаго Иларіона, Архитектонка В. Г. Фосса-
 « ти, положилися торжественно основной камень храма отъ Кня-
 « зевича Николая Стефановичъ Конаки-Вогорида, присутствіемъ,
 « четырехъ православныхъ Восточныхъ Патріарховъ, Константи-
 « нополскаго Кірилла, Александрійскаго Калишика, Антиохійска-
 « го Іеродеа, и Іерусалимскаго Кірилла, Россійскаго Послан-
 « ника Князя Лобанова, Сърбскаго Представителя Милана Пе-
 « троніевича, и безчисленнаго народа Българскаго и инород-
 « наго. »

Слѣдъ точно-то исполненіе на той-зи церковный обрядъ, хого-то за много время ще помнятъ Българе-ти, толкова той бѣ многолюденъ, великолѣпенъ и славенъ, Архимандритъ Българскый О. Ананій Славянский учитель на Халки, каза прекрасно слово прилично на обстоятелства-та, и така послѣ ся разиде народъ-тъ, и сѣкы си отиде во своя си.

Това като станѣ тѣй, и ся отдаде толика голѣма честь на Българскыя-тъ народъ, и съ торжественно-то присѣствіе на четиры-ты Восточны Патріарсы и на священныя-тъ церковный Синодъ, като съ други Вселенскый Соборъ, ся припозна и подтврди право-то на Българы-ты да иматъ народенъ независимъ храмъ въ самыя-тъ Царствующій градъ, що остава да сторятъ Българе-ти? Не остава друго, освенъ 1° да благодарятъ душею и сердцемъ Милостивѣйшему нашему Царю и Господарю **СУЛТАНУ АБДУЛ-МЕДЖИДУ**, молящися за негово-то здравіе, долгоденствіе и всяко благополучіе, и 2° да ся потщятъ и все-народно да ся подканятъ и рѣшаютъ да събиратъ и испратятъ благоволиж но щедрѣ пѣниязнѣ помощь за направж-тѣ на реченыя-тъ храмъ, кой-то като ся свърши, какъ-то ся е наченялъ, съ немалыемъ и отъ день день укрѣпляемъ и увеличаемъ народнѣ ревностъ, ще юще по-много да прослави забравеныя-тъ до нынѣ Българскый народъ, и ще го покаже на сичкыя-тъ свѣтъ че и той достоинъ да ся почита за народъ, и да ся наслаждава, подъ благотворителнѣ-тѣ сына Султана царя своего, на неотемлемы-ты отъ Бога дадены ему правдины чловѣчества, вѣры и Бого-служенія.

Въ 17-тѣ Книжицѣ (Лѣтоп. стр. 330) мы казахмы какъ В. Церква бѣ проводила на Кукушъ пълномощенъ Екзархъ Н. Б. Епископа Макаріополскаго, за да предума и убѣди тамошны-ты отъ Католическыхъ Миссіонеровъ заблужденнѣ наши братія да ся

завържатъ на първъ-тъ си Православнѣ вѣрж. Спорядъ какъ-т
 ся вѣрно извѣстимы заблуждени-ти суще не по-вече отъ 10
 фамили, не ся стѣсаявали обаче да ся оставятъ отъ заблужде
 ніе-то си, освенъ ако Велика-та Церква имъ проводи за Епископ
 Архимандрита О. Парденіа, родомъ Дебрянина, бывшаго испри
 монаха Зографскаго Монастыря, а послѣ учителя Славянскаго в
 Богословско-то на Халки училище, а най-сетнѣ у управителя на на
 родно-то училище въ Българскѣ-тъ тукашнѣ церквѣ. О. Парде
 ній ся наистинѣ отличавъ съ своѣ-тъ добродѣтели и съ свое-тъ
 изрядни учение, и ако съ негово посредство да ся привлекатъ
 пакъ заблуждени-ти онии Българе на бащино-то си православно
 исповѣданіе и да ся соединятъ отнова съ прочи-ты свои правосла
 вни соотечественници, Велика-та церква не можаше да има на
 токъ благословнѣ причинѣ за да ся отрече това прѣпедно желе
 ніе. Того ради и Н. Всесв. Патріархъ съ сичкыя-тъ Святый Су
 нодъ соборъ сотворивше избрахъ пѣлногласно за Епископъ По
 лянскій Архимандрита О. Парденіа, кой и ржкоположився по за
 кону и обычаю въ самѣ-тъ Великѣ церковь отъ предстоятеля
 тоя епархіи Преосв. Митрополита Солунскаго Г-на Неофита, съ
 двоимъ други Архіереи, въ четвъртъкъ 29, испратися и отиде
 за епархіѣ-тъ си днесь въ Сѣбботѣ 31 Октовріа, съдруженъ съ
 молитвѣ-тъ на сичкы-ты тукашни Българи, отъ кои-то не малко
 присѣствовахъ лично на негово-то посвященіе. Дано и Куку
 шански-ти наши братія, като имъ ся тѣй съвършенно исполни
 Христіанско то желаніе, дойдѣтъ веке въ свѣсть, и отхвърлятъ за
 напредъ всяко беззаконно сношеніе съ Католическы-ты Миссію
 неры, на кои-то само-то интересно намѣреніе е, да приоблинятъ
 на Пѣлѣ-тъ новы подданицы, вмѣсто оныя кои-то даже въ е
 пархіѣ-тъ му отстапватъ отъ него, мразятъ го и го го
 вятъ.

Н. Прев. Кабули Ефеиди, кой-то бѣ проводенъ меемуриѣ отъ Царство-то на Критъ за да ся научи добръ на мѣсто-то кои сѣ были истинны-ты причины на послѣдны-ты тамошны размирицы, и да уведе межу жители-ты преждѣ-тѣ тишинѣ, като си свърши тамъ службѣ-тѣ и чрезъ еднѣ нарочнѣ комисіѣ развидѣ работы-ты, тыя дни си завърнѣ на Цариградъ носящи рапортѣ-тѣ на комисіѣ-тѣ, и казватъ че жалованія-та на жители-ты, кои-то бы ся видѣли за праведни, щѣтъ да ся послушатъ отъ царство-то; а за напредъ щѣтъ да ся зѣмнѣтъ мѣрки като да не ставатъ веке тамо такѣва смущенія.

Французскыя-тѣ *Цариградскыи Вѣстникѣ* казва че видѣлъ мазбатѣ-тѣ шо станѣла отъ нарочнѣ-тѣ Комисіѣ за созаклятицы-ты на 5 Септемв. и ся проводила за подтвержденіе на Н. П. В. Султанѣ-тѣ. Тя мазбата содержавала, колко е възможно въ кратѣ (ако и да е доста пространна), історіѣ-тѣ на созаклятіе-то, и сжщественно-то кратко описаніе на многочисленны-ты писма, книги и записы, шо ся относятъ на той-зи сждѣ, и на испытаніе-то и защищеніе-то на обвинены-ты. Въ Предисловіе-то ѣ ся описвали начала-та на созаклятіе-то, кога-то то было іоще като сѣмя въ главѣ-тѣ на главны-ты луды учредители, и ся показвала цѣль-тѣ и пространство-то на това созаклятіе. Послѣ ся опредѣлявали и раздѣлявали обвинени-ти, числомъ четиридесѣтъ и еднѣ, на различны класовы спорядъ степень-тѣ на доказанѣ-тѣ имъ повинность и налагаемо-то имъ наказаніе. Глава-та на созаклятицы-ты, кой-то и истинѣ основалъ созаклятіе-то, и кой-то управлявалъ сичкы-ты другы, былъ пѣкой-си Шейхъ Ахмедъ родомъ отъ область-тѣ Сюлейманіе, живущій въ Медресе-то на джаміѣ-тѣ Султанъ Бахазидова въ Цариградѣ. А осждени-ти ся раздѣляли вси на четири класса: 1° Пятѣна ся осждали на смъртъ; 2° Триндесѣтъ, спорядъ припознаны-ты имъ улегчителны обсто-

тельства, ся осаждали на часниа работаніе въ Тѣрсаж-тъ презъ
вичья-тъ си животъ; 3^а Осмина, ажеде за припознаны-ты
улегчителны обстоятелства, ся осаждали на силно временно ра-
ботаніе, различно за съкыго, отъ пять до осемь години 4^а Деся-
тмина припознати за не толкова повинни, ся осаждали, едни, да
запржтъ въ тѣмницѣ не по-много отъ двѣ години, други, суше
военни чиновници, да имъ ся отнеме военныя-тъ чинъ, и да ся в
спядятъ отъ войскѣ-тъ царскѣ, а други пакъ да ся заточятъ въ
вѣнъ отъ Цариградъ, и пр. Така отъ 41 обвинени, 35 ся осаж-
дали, а остали-ти 6 мина ся припознали за не повинны и ся от-
пустили той-часъ. Но и отъ осажденны-ты казвать че Н. П. М.
Милостивыя-тъ нашъ царь, спорядъ оообщ-тъ си законѣ прѣв-
дныя щялъ вѣроятно на нѣкол-си да промѣни наказаніе-то отъ
по-тежко на по-легко, кое-то не ще ся забавимъ извѣстно да
научимъ, и тогава щемъ го обадн на читатели-ты.

Тые дни ставаха и ставать части собранія отъ царскы-ты
Попечители на Портѣ-тъ, въ комъ то собранія, повеленіемъ Е. В.
Великаго Везира, много мѣрки ся предложили и разгледали за у-
лучшеніе на различни-ты правителны службы. Освенъ това осо-
бны комисіи сж ся учредили, по высоко-то управление на всяко
попечительство, за да размыслятъ и преготвятъ изложенія за со-
стояніе-то въ кое-то ся намира всяка обща служба. А особито
финанско-то попечительство ся готви да представи доказателно со-
стояніе-то на доходы-ты и на разноска-ты си, и спорядъ добро-
то управление на това попечительство, днешно положеніе на ца-
рственнѣ-тъ хазинѣ лесно ще да ся очисти. А кога речены-ты
комисіи свършять дѣла-та си, спорядъ заключенія-та на изложе-
нія-та имъ новы правителны основанія щжтъ да ся учредятъ.

Политический Дневникъ.

Въ послѣднѣмъ-тѣ Книжницѣ (Лѣтоп. стр. 356) казахмы че Цурихска-та Конференція поднисала трактатъ-тѣ за миръ-тѣ между Франціѣ и Австріѣ. За содержаніе-то на той-зи трактатъ ако и да немамы юще официјално извѣстіе, обаче Вѣстникъ-тѣ Англійскы Та им съ вмѣщава въ листъ-тѣ си отъ 8—20 8вріа, като писано въ вторникъ 6—18 отъ Цурихъ чрезъ телеграфъ-тѣ, едно сократително изложене, кое-то сички-ти послѣ вѣстници съ такожде вмѣстили, и сторили сѣ за него различни обозрѣнія и толкованія. Ето това изложене:

« Слѣдующе-то изложене е едно сокращене отъ мирныя-тѣ трактатъ що станѣ между Франціѣ и Австріѣ.

« Трактатъ-тѣ наченува отъ обычайно-то предисловіе. Желюще да дадѣтъ ковецъ на военны-ты злины, и да потвърдятъ съ рѣшителенъ трактатъ предварителны-ты условія на Виллѣ-Франкѣ, двама-та Императори назвахъ пълномощны-ты си, кои-то ся согласишѣ на слѣдующы-ты условія:

« Миръ-тѣ ся заключи, и пр.

« Франція повраща на Австріѣ паропловны-ты корабы Австрійскы, кои-то бѣхѣ ся плънили презъ войнѣ-тѣ, по за кои-то юще не ся е нищо отсѣдилъ.

« Австрія отстѣпва Ломбардіѣ, исключаящи Мантуѣ и Пескіерѣ, до предѣли-тѣ онѣхъ линіѣ, коя-то ще си назначи отъ еднѣ особнѣ комисіѣ, и на коѣ-то предѣли-ти сѣ уже знайни.

« Французскія-тѣ Императорѣ обявлява че предава тыя части отъ Ломбардіѣ на Сардинскыя-тѣ Кралѣ.

« Идѣтъ послѣ членове-ти за сѣдобны-ты власти и расправы, и отлично за Сардинскы-ты и Австрійскы-ты сановници, на кои-то ся дава право да изберѣтъ, ако щѣтъ, да останѣтъ въ

службѣ на едно-то или на друго-то правительство, и да си ~~пер~~
иссѣтъ иланьс-то презъ годиш-тѣ въ Сардиніѣ или въ Австріѣ
гдѣ-то щѣтъ, и пакъ да си имать правдины-ты врѣхъ имоты-
кои-то бы оставали подирѣхъ си, ако бы ся преселили отъ Австріѣ
на Сардиніѣ, или отъ Сардиніѣ на Австріѣ.

“ Люфета-та кои-то бы были дадени на лица живущи
Ломбардіѣ, ще ся упазятъ и плащатъ отъ ново-то Правите-
ство на кои-то ги зематъ, и, ако бы и то было соглашено,
вдовицы-ты и чада-та имъ.

“ Послѣ иди наредба-та на дългъ-тѣ, коя-то ся составля
отъ двѣ части; отъ тѣхъ една-та говори за рѣшеніе-то по
начинъ ще става плащаніе-то, а друга-та казва че Сардинія
плати на Австріѣ 40,000,000 флорина (соглашеніе Минце),
при това Сардинско-то Кральство става порука за плащаніе-
на три-ты отъ пять-тѣ части на Ломбардо-Венетійскія-тѣ дългъ
(Сичкыя-тѣ дългъ що поема Сардинія е 25,000,000 фл.)

“ Послѣ иди 18-тѣ членъ кой-то нише така :

“ Желѣюще да ся оздрави покоя-тѣ на Церквѣ-тѣ и власти-
та на Святѣ-тѣ Отецъ, (Папѣ-тѣ) и увѣрени че това не мож
да ся сполучи другояче по-добрь, освенъ ако ся уведо една пр-
вительственна системѣ сообразна съ потреби-ты на жители-ты,
ако ся направятъ поправки, кои-то и самъ Святѣй Отецъ с пр-
позналъ за нужны, двѣ-тѣ согласующи страны ще соединятъ ст-
ранія-та си за да получаютъ обѣщаніе отъ Негово Святѣйшест-
че ще стори поправки въ управленіе на Державы-ты си.

“ Членъ 19. Земли-ти предѣли на независимы-ты Италійскы
Державы, кои-то не прияхъ участіе въ войнѣ-тѣ, не бы могли
да ся промѣнятъ, освенъ съ соглашеніе-то имъ и сѣ станъли по-
рука за сохраненіе-то имъ. Правдины-ты на Великы-тѣ Князъ,
Тосканскый, на Диязь-тѣ Моленскый, и на Князь-тѣ Пармскы
сѣ уречено запазены отъ Высоки-ты согласующы Силы.

“ Членъ 20. Двонца-та Императора ще положатъ ситко-то си стараніе за да бы ся составила една конфедерация отъ Італійскы-ты державы, съ намѣреніе да ся сохрани независимость-та и цѣлость-та на Італіѣ, да ся унази благоденствіе-то и правственнo и вещественно, и да ся забрѣня мѣсто-то чрезъ една союзниѣ войскѣ. — Венеція, коя-то си остава подъ скиптръ-тъ Австрійскаго Императора, ще бѣде тя часть отъ конфедерациѣ-тъ, и ще участвова въ правдины-ты и въ обязательства-та на союзниѣ-тъ трактатъ, кой-то ще ся состави отъ представици-ты на различни-ты Італійскы державы.

“ Членъ-тъ 21 казва че колко-то бы жѣра земли участіе въ послѣдны-ты приключенія, нема да ся докачатъ ни въ лица-та си ни въ имотъ-тъ си, и ще могатъ да живѣятъ и въ двѣ-ты земли, безъ да ся боятъ нищо.

“ Членъ-тъ 22 дума че настоящіѣ-тъ трактатъ ще ся подпише и подтверди, и че подтвержденія-та ще ся измѣнятъ въ Цюрихъ преди пятнадцать дни.

“ Други членове обявляватъ че Австрія ще е длѣжна да освободи отъ военниѣ-тъ службѣ войны-ты кои-то принадлежатъ на землі-тъ коѣ-то тя оставя, и че ще повърне и плати сичкы-ты вещи и пары, кои-то бы были повѣрени отъ особни чловѣцы на Австрійскы-ты публичны заведенія.

“ Съ членъ-тъ 16 религіозни-ти Ломбардійски заведенія пріематъ позволеніе да си продажѣтъ свободно сичкы-ты были каквы были имѣнія, ако бы държаніе-то имъ да ся согласява съ законы-ты на ново-то правителство. „

Какъ-то съкы види, най-важни-ти и достозамѣчательны предмети на той-зи трактатъ (ако и да е истинно тѣй направенъ) сж ошія кои-то ся содържаватъ въ 18, 19, и 20-тъ членовы. Отъ тѣхъ ся разумѣва :

1° Че согласующи-ти Силы исповѣдувать безъ да ся уведѣтъ иѣкон-си поправки въ управленіе-то на Папскы-ты области, поправки кои-то и самъ Папа-та припознавалъ за *нужны*, што церква-та, т. е. Папско-то Княжество и Правительство, што самъ Папа-та не ще да имѣтъ покой никогѣ; че тыя толкова нужны поправки трѣба да сѣ *согласны и сообразны съ потребы-ты на жители-тъ Романскы*, и че пай-сетитъ за сполученіе-то и въ дѣло произведеніе-то на таковы-ты поправки, Франція и Австрія согласно ще ся стараѣтъ и трудятъ да предуматъ Папѣ-тѣ за да ги пріемне. — Това рѣшеніе е согласно и съ желаніе-то на жители-тъ, и съ желаніе-то на другы-ты Силы; и ако бы да сполучатъ въ старанія-та си, согласующи-ти Силы ще направятъ едно голѣмо челоувѣческо добро, и ще привлекутъ на себе си общѣ похвалѣ. Но ще ли ся склони да ги послуша Папа-та? Тамъ е сичка-та работа.

2° Че за державы-ты средня Італіи, т. е. Тосканѣ, Пармѣ и Моденѣ, кои-то не бѣхѣ наистинѣ пріяли участіе въ послѣднѣ-тѣ войнѣ, но кои-то совсѣмъ тѣмъ, возставше противу законны-ты си князеви, исплѣдихѣ ги отъ мѣсто-то си, и составивше временны правительства, ищахѣ чрезъ народны-ты си соборы да си промѣнѣтъ состояніе-то, да ся соединятъ съ Сардиніѣ, или другояче да си развалятъ и премѣстятъ предѣлы-ты, за тѣхъ и за все това согласующи-ти Силы казватъ че тыя имѣтъ никакое право да сторятъ самы никакво рѣшеніе, но че то принадлежи на *сичкы-ты Европейскы Силы*, кои-то были отъ край (въ 1815) учредили тыя Державы и дали порукѣ за тѣхно-то существованіе. Кое-то ще каже че за да ся рѣшятъ тыя работы, трѣба да ся состави единъ *конгресъ отъ сичкы-ты силы*, колко-то были подписали трактаты-ты за учрежденіе-то на реченны-ты державы; а догадъ ся состави той конгресъ, какъ-то не могатъ да

закону речены-ты двѣ силы да рѣшять нищо за желанія-та на жители-ты, тыи не могатъ и за Князевы-ты имъ да кажатъ че не имъ сж веке Князевы; на противъ трѣбваше да кажатъ, и казватъ наистинж, че по настоящему тыя ги припознаватъ за законны тѣхны Князевы и сичкы-ты имъ Княжескы правдины, (безъ да ся общавать обаче и да ги положатъ силою на престолы-ты имъ), аче кога ся состави пълновластный-тъ оный конгресъ, тогава той може да рѣши какво ще.

3° Че за да може да ся сохрани сякога цѣла и независима сичка Италія, за да ѿ бѣдѣтъ жители-ти нравственно и вещественно благоденственни, и за да може да ѿ ся забраня добръ мѣсто-то противу всякаго врага и супостата, согласующи-ти Сили мыслятъ че нема друго по-добро средство, освенъ да ся состави една обща конфедерация (союзъ) отъ сичкы-ты державы, сирѣчь Краљства, Княжества и пр., колко-то ся нахождатъ въ Италіѣ; а понеже Венеція е такожде въ Италіѣ, Австрія ся общава отъ сега да ѿ тури и неѣ въ конфедерациѣ-тѣ. Тя конфедерация ще да има общѣ своѣхъ войскѣхъ составлена отъ войнства на сичкы-ты союзны державы; а ще ѿ ся управляватъ дѣла-та споредъ единѣхъ общы Органическый законъ или *трактатъ* сочиненъ и подписанъ отъ нарочны представители на сичкы-ты тыя державы. Но колко и да сж видѣли за добро нѣщо составленіе-то на единѣхъ такеж-зи конфедерациѣ, согласующы-ты силы знаяхъ че то неможе да стане освенъ ако бы да ся склонятъ и согласятъ на това сичкы-ты речены державы, кои-то сж, какво-то и сами тыя, независимы. За това и не рѣшавать друго освенъ да положатъ отъ своѣхъ странѣхъ всяко спираіе за да ги предуматъ и преклонятъ на едно толкова общеполезно имъ дѣло. Но ще ли улучатъ? Вѣроятно, ако не сами, а то съ помощъ-тѣхъ на другы-ты Европейскы силы, кой-то бы составили конгресъ-тѣ. Но какъ да е, ра-

зумѣвася че и това дѣло не може да ся свърши, освенъ сѣдѣ конгресъ-тъ и кога ся рѣши и оздрави въ кои рѣцѣ ще останѣтъ и Княжества-та на Средниѣ Италиѣ, понеже и тыя трѣба да влѣзѣтъ въ конфедераціѣ-тъ, а кои имъ сѣ главы-ты и начальни-ци-ти дѣто ще си дадѣтъ за тѣхъ мнѣніе-то, това ся днесъ не знае.

Между това два посолства, едно отъ Тосканѣ, и друго отъ Пармѣ и Моденѣ, отишли и ся представили на Сен'-Клу предъ Французскаго Императора за да му ся молятъ да имъ позволи и помогне да ся соединѣтъ съ Сардиниѣ. Наполеонъ III ги приѣлъ благосклонно, и имъ рекъ че желалъ и той много да види отечество-то имъ благополучно; но колко-то за съединеніе-то имъ съ Сардиниѣ казалъ имъ че то было невъзможно. Ето, спорѣлъ вѣстницы-ты на Генуѣ, кой былъ по слово отвѣтъ-тъ що имъ ся далъ отъ странѣ на Императоръ-тъ: « Императоръ-тъ не мысли
« да е толкова свободенъ отъ обязательства-та си на Вилѣ-
« Франкѣ, като да имъ даде други совѣтъ освенъ той-зи: че
« трѣба да си приѣмѣтъ пакъ ветхы-ты князовы съ обширни по-
« ручительства за независимость-тъ и свободѣ-тъ имъ. Импер-
« торъ-тъ е обаче всякога рѣшенъ да не позволи никому, даже
« и Неаполскому Правительству, да влѣзе въ земѣ-тъ имъ за на-
« спіе. Той имъ казва при това че речени-ти негови обязатель-
« ства нематъ други предѣлы освенъ възможно-то. А преди си-
« чко той имъ препоручава благочиніе-то. »

Съ той-зи отвѣтъ Наполеонъ III е щялъ да даде на Италиѣ-ты да разумѣѣтъ че Негово Величество като ся е вързалъ веднѣжъ съ Вилѣ-Франскы-ты условія, не може веке да имъ ся обѣщае отъ своѣхъ странѣ що-то искатъ, понеже то бы было противно на тыя условія; че на противъ согласно съ тѣхъ той ги совѣтува да си приѣмѣтъ ветхы-ты Князевы; по днѣ яко

не щатъ, ни самъ ни други отъ согласую щы-ты ще да имъ сто-
ри насиліе, и тогава съкы ще може да каже: вързахмы ся и обѣ-
щахмы ся за повръщаніе-то на Князевы-ты, но ако е *възможно*,
а то вижъ че е невъзможно. И тогава не остава друго да пра-
вятъ Италиане-ти, освенъ да съдятъ мирни, да упазятъ въ мѣсто-то
то си благочиніе-то, и да чакатъ да видятъ какво ще рѣши за
тѣхъ сичка Европа въ единъ конгресъ.

Но за да стане такъвъ единъ конгресъ, трѣба предварително
да ся согласятъ сичкы-ты Европейскы и наипаче Великы силы, а
какъ-то рекохмы и въ предиущъ-тъ Княжицъ. Англія не щала да
ся согласи, освенъ ако ѝ ся врежътъ че ще оставятъ Италиане-ты
свободны да си избержтъ какво-то щатъ Правительство. Посредъ
това Россійскый Императоръ, кой-то бѣ отишълъ на Варсовіѣ, ви-
дѣлъ ся на 11—23 сего мѣсеца въ Бреслау главнаго града Си-
лезіи съ Н. Кральско Височество Князя Правителя Пруссіи, от-
шеднаго тамо нарочно за това ведно съ двоицъ отъ Министры-ты
си и мнозина отъ по-горны-ты си сановници, гдѣ-то като съдѣлъ
два дни срѣщался и разговарялся много пѣти съ Н. И. Величес-
тво. Какво сж говорили помежду си, никой по настоящему навѣр-
но не знае; казватъ обаче че главныя-тъ предметъ на разгово-
ры-ты имъ были Италийскы-ты работы, за рѣшеніе-то на кои-то Пру-
сійскыя-тъ Князь Правитель е искалъ да сближи и спріятели Рос-
сійско-то Правительство съ Англійско-то, и да ги направи да бж-
дѣтъ согласны и трима-та за мѣрky-ты кои-то бы требвало да ся
зъмнѣтъ въ конгресъ-тъ за нарежданіе-то и рѣшеніе-то на тѣя
работы, и че той уллучилъ доволно въ намѣреніе-то си. Освенъ
това, за да улесни пакъ составленіе-то на конгресъ-тъ и рѣшені-
е-то на Италийскыя-тъ въпросъ, Наполеонъ III писалъ на 8—20
текущаго едно доста важно писмо до Краля Сардинскаго, кое-то
Вѣстникъ-тъ *Тоймсъ* обнародува цѣло. Въ него писмо, кое-то **мы**

Ще виѣстимъ въ слѣдующѣ-тъ книжцѣ, Французскыя-тъ Императоръ излага точно и ясно существительны-ты точки за устроение-то на Италиѣ, и то писмо, какво-то и все що е писалъ и рекъ Наполеонъ III, е сторило изрядно впечатленіе, и Лордъ Палмерстоновыя-тъ Вѣстникъ Morning Post пише положително че начинъ-тъ по кой-то то писмо казва да ся устрои Италия е добръ, и че по-такова основаніе Англія може да пріемне участіе въ конгресъ-тъ.

Търговскый, и промышленный дневникъ.

Съ радость голѣмъ глѣдамы че, какъ-то въ Европейскы-ты просвѣщены страны, тѣй и въ различни-ты области Оттоманскаго царства хванѣхъ да ся увождають новы мѣрки и направи, кои-то много ще ползувать търговіѣ-тъ и земледѣіе-то. Научаваныся дѣйствително че, какъ-тъ ся учреди въ Мариѣ паропловъ, тѣй царско-то правителство дало тѣя дни позволеніе на еднѣ Арменскѣ компаніѣ преимущественно позволеніе да учреди пароплуваніе въ малкѣ-тъ рѣкѣ, коя-то соединява Гемлекско-то пристанище съ езеро-то Аполлоніѣ между брусѣ и Михадичъ. Тая рѣка ако и да е малка, обаче може да ся преплува отъ малкы корабы почти презъ сичкѣ-тъ есень, и наипаче зимѣ. Дано това даде примѣръ и на другы компаніи да учредяють такива пароплуванія и въ другы-ты рѣкы кои-то ся многочисленни нахождать въ Турско. Исто-то желаніе изиравамы пакъ и за учрежденіе на желѣзны пѣтища, защо колко-то по-лесни ще бѣждѣ средства-та за пренасяніе на стокъ и челоуѣцы, толкова по-вече ся развива търговія-та и земледѣіе-то ны, и толкова по-вече ся множила богатство-то на отечество-то ны.

Съ исто-то намѣреніе отъ малко время насамъ царство-то хванѣ да прави телеграфы въ всякѣ странѣ, кои-то и отъ день

на день умножава. Мы бѣхмы казали че една компанія бѣ поела отгорѣ си да постави единъ подморскы телеграфъ между Критъ и Александріѣ. По злостастіе сега пишѣтъ отъ той-зи послѣдній градъ че тя компанія, като слѣдъ много покушенія вѣтъла че на ще може да улучи, оставилася отъ това мѣсто, и имала намѣреніе да постави тилеграфъ-тъ си между Родось, Бейрутъ и Александріѣ. Въ първо-то си покушеніе между Критъ и Александріѣ тя была похарчила около двѣста хиллѣды лиры стерлинны.

Въ просвѣщены-ты Европейскы страны като си направихъ почти навѣредъ желѣзны пѣтища и тилеграфы и учредихъ пароплуваніе-то и въ море-то и въ рѣкы-ты, сега отъ нѣкое врѣмя на самъ хванѣхъ да си правѣтъ и паропловы чрезвычайно голѣмы. Тѣй въ Англіѣ ся направи чудныя-тъ за голѣминѣ-тъ си оный паропловъ *Leviathan*, за кого-то и други пѣтъ гохорихмы, и кой-то въ малко-то си за опытъ послѣдньо не бѣрзо путешествіе земаѣ до 19 миль на часъ. Той ималъ двѣ движителны макины, единъ за колела-та отъ страны имущъ силѣ до 2000 коня, и другъ-тъ спиралѣ отъ задъ, силѣ колко-то 3,500 коня. И за двѣ-тъ тыя макины изгорявалося на день до 250 тонелаты вжглища.

А кога-то огромныя-тъ той-зи параходъ ся готви да мине презъ океанъ-тъ отъ Англіѣ на Америкѣ, Америкѣ-ти ся готвили да проводятъ по воздухъ-тъ на ветхо-то си отечество Англіѣ единъ чудно голѣмъ балонъ, кого-то аеронавтъ-тъ T-S. C. Lowe былъ направилъ тайно при Нев-Йоркѣ. Голѣмина-та на той зи аеростатъ толкова заминувала сичкы-ты други до нынѣ направены баллоны, що само-то му явленіе на воздухъ-тъ ще направѣ эпохъ въ історіѣ-тъ на воздушно-то плуваніе, ако и да не бы можилъ да премине океанъ-тъ, какъ-то ся надѣе творецъ-тъ му.

Той аеростатъ, именемъ City-of-New-York (Градъ-Нев-Йоркъ)
Година 2 Часть 3 Кн. 20

былъ высокъ отъ корабль-тъ до захлупкъ-тъ на мѣхъ-тъ 350
ногы, а оризонталныя-тъ му діаметръ 104 ногы. Мѣхъ-тъ му въ
кой-то ще бжде газъ-тъ, щялъ да сбира до 725,000 кубическы
ногы, кон-то щели да могътъ да дигижтъ тяжесть до 22 тонела-
ты и полвинѣ, или 33.385 килограммы. А тяжчина-та на баллонъ-
тъ, ведно съ вѣжа-та, корабль-тъ, канкъ-тъ за избавѣ. маины-ты
и другы-ты му вещи, была само три тоннелаты и полвина, или
8,630 килограммы, кое-то позволявало Г-ну Лову да патовари
отгорѣ му съ хора, стокъ, ястіе, или другы товаръ до 16 Ан-
глійскы тоннелаты. Той е слѣдовательно пять пѣти по-голѣмъ отъ
най-голѣмыя-тъ баллонъ що бѣ ся до нынѣ направилъ. Въ на-
правѣ-тъ на мѣхъ-тъ му отишла 600 ярды стофа крѣтосана
т. е. 54,000 ногы, равны почти съ дължинѣ-тъ ча 11 миль. Вы-
шня-та часть, гдѣ-то е захлупка-та, понеже по-много быствува
да ся пукне отъ силѣ-тъ на газъ-тъ, има трегубъ дебелинѣ, ко-
ѣ-то направили юще по-ѣгкѣ, като ѣж подлатили съ дебели
нѣкоѣхъ си стофѣ, и ѣж ушили съ три шова. За да ся зашійжтъ и
сѣдинятъ единъ съ другы безмѣрно дълги и многочислени-ти
парцали на тоя мѣхъ, трѣбовало бы до 100 жены да шійжтъ день
и нощѣ двѣ години; но вмѣсто жены, употребили ся за ошива-
ніе-то му 17 шивачны маины, кон-то свършили тѣжъ работѣ то-
лково ѣгко колко-то и редовно.—Вѣжа-та, кон-то обвивать бал-
лонъ-тъ, сѣ отъ конопы нарочно направены, и муцы силѣ (аг-
кость) до 100 тоннелаты Англійскы или 165.944 килограммы.
Всяко едно вѣже може да държи тяжесть до 500 ливры.—Ко-
рабль-тъ отъ тростіе уплетенъ, кой-то е закаченъ и висп отъ тѣя
вѣжа, има 20 ногы окружность, и 4 дълбочинѣ. Вѣтре ще има
собѣ отъ киречь направенъ, коя-то ще грѣе безъ огнь, и ще
позволи на пѣтъшественницы-ты да възлѣзжтъ на въздухъ-тъ до
безмѣрнѣхъ высочинѣхъ, и съ тѣжъ собѣ Господинъ Ловъ мысли чо

ще може безъ да ся повреди да възлѣзе до тамъ гдѣ-то вода-та замръзнува.—Подъ корабъ-тъ ще виси единъ металическы канкъ за избавѣ, въ кой-то ще ся тури единъ Ериссоновъ макинъ, коя-то ся движи съ въздухъ стопленъ. Тая макина е назначена за да движи единъ прострѣлъ направенъ спорядъ князь-тъ на спиралны-ты макины, кому-то дѣло-то ще е да урежда възходятелиж-тъ и нисходятелиж-тъ силъ. Прострѣлъ-тъ е положенъ на предницъ-тъ на канкъ-тъ, и съ наклоненіе-то си на предъ правъ жгѣ около 45 степеня. Отъ едно колело, прилѣнено на края-тъ на тоя прострѣлъ издигатся двадесять лопатки расположены като пѣксе вѣяло, кон-то, дѣлгы до петъ ногы, сѣ долу тѣсны а на горѣ гитѣкче по широки, така що на горныя-тъ имъ край всякая отъ тѣхъ е широка до единъ ногъ и половинъ. Съ помощь-тъ на тѣ-зи остроумно направенъ макинъ Господинъ Ловъ мысли че ще може да слазя и възлазя какъ-то ще, и тѣй да търси и да памѣря различни-ты въздушны потоцы и да ся кара отъ тѣхъ. Възходятелиж-та и нисходятелиж-та сила на тѣхъ макинъ е 300 ливры, и ако помислимъ че въ единъ обычаенъ баллонъ стига да хвърли человекъ 3 или 4 ливры тяжесть за да го направи да слѣзи, лесно можемъ да разумѣемъ какъ смѣля-тъ аеронавтъ има правдъ да ся надѣе че съ силъ отъ 300 ливры ще може да възлазя или слазя завчасъ, стига тая макина да работи какъ-то онъ казва.

Съ той-зи огромный и чудный аеростатъ Господинъ Ловъ смѣта да премине по въздухъ-тъ Атлантическыя-тъ океанъ, и да слѣзи на земѣж-тъ въ Франціѣ или въ Англіѣ. А преминуваніе-то му щяло да стане за 48 часа.

Книжевный Дневникъ.

Въ това время на неправедны и неразбраны ударенія и порицанія противу все що е почтено между насъ никакъ ся не удивихмы да видимъ въ *Цариградскыя-тъ Вѣстникъ* (№ 453, Окт. 17) обнародовано, ако и съ нѣкое посрѣщеніе отъ странъ на редакціи-тъ, укорително за насъ писмо съ подписъ Д. писано ужъ отъ Цариградъ на 14 Сврія, кое-то привождя и неколко *редовце* извлечены, каже, „отъ еднѣ кореспонденціи между аваче жеркораспалены, за книжевность-тъ Българскы младежи „Ето по слово твѣ редовце: — Исканы и сѣ мѣчимъ съгласно съ царскѣ-тъ волѣ да успѣваемъ; нѣ кѣто царувѣ помежду ны *зависть и презрѣніе*, какъ ще успѣваемъ не знамъ! Въ цѣлѣ Чехіи ся обнародва Г-нѣ Раковскива *показалецъ*, и до не-бе ся възвиши съ похвали. Чехи обладали отъ общенародно чувство, зарадвахъ ся что уже има *Оригинала* Българска книга, и їѣ похвалихъ. Българска книжнина, слава богу, не-твори уста си и да каже двѣ слова *въ похвалѣ* на — Показалеца „! Тя *съ восторгъ* похвалява Г-на Ваклидова, чи привелъ *Благонравіе* (?!!) а за Господина Раковскива *Показалецъ*, ни слово! Виждася, чи Редакторы или Настоятели (поневерно) на Българската Книжнина *завиждатъ* или *мразятъ* Г-на Раковскаго. „ За да допълне укореніе-то, подписатель-тъ Д. видѣлъ за добро да придожи тѣ пристрастны и безъ нѣкое разсужденіе изговорены рѣчи: „ Редактора на *Българскы-ны Книжници* има време да хвали и обнародва съ все сърдцѣ Крокѣда Гръкъ (!!) че привелъ за неговы-ты си Гръцы (!!) Русскѣ-тъ Исторіи, и да пѣли съ похвали цѣли листове, пѣкъ не отвара очи-тъ си да види щогоды околѣ себѣ си що имѣ; *това вече е чистѣ то доказателство дѣто негова малость* *храбры кѣмъ ни-*

« *тожны-ты иречены отъицнъ едина синаицнъ, а кѣмъ о-
колыи си народецъ?... (кой каквото ще да каже).* »

Безъ да ся запирамы да распытвамы да ли е други нѣкой со-
чинитель-тъ на вышеречены-ты *извлечены редовце*, или самъ Г-
нъ Раковски, какъ-то го слоюзъ-тъ и языкъ-тъ му показва, мы
ше речемъ просто зѣ отговоръ, че любезный той нашъ соотече-
ственникъ бы ималъ всяко право да ны ся оплачи че смы отло-
жили да поговоримъ до нышъ за неговья-тъ *Показалецъ*, какъ-
то смы говорили и за другы книги, злѣ или добрѣ, спорядъ какъ-
то бы ны ся видѣлъ, а не да иска непременно да *похвалимъ* По-
казалецъ-тъ му, и да ны казва че въ Чехіѣ той ся былъ *до-не-
бе възвышилъ съ похвалы*. Мы почитамы Г-на Раковского за то-
ждова разуменъ и остроуменъ, що смѣемъ да кажемъ че и самъ,
ако не бы го заслѣнило нѣкое *сочинительско тщеславіе*, ще
исповѣда че таквази една претенція отъ неговъ странъ никакъ
не е прилична. А колкото за дѣто мысли че причина-та що не
смы юще говорили за Показалецъ-тъ му была не знамъ коя *за-
вистъ* или *омираза* насрѣщъ му, то е толкова неоснователно, що
ако го попытамы да ны каже коя може да бжде въ насъ основа-
та на една таквѣ-зи *завистъ* или *омираза*, много ще му е мѣчно
да ся отговорн. Не! мы не смы никога имали нито можемъ да
имамы причинъ да *завидимъ* нито пакъ да *мразимъ* Г-на Ра-
ковского : защо кое качество, кое преимущество, кое добро онъ
има по-выше отъ насъ, като да му завидимъ? и кое зло, коѣ
обидѣ, коѣ вредѣ ны е сторилъ онъ, като да го *мразимъ*? ни-
що, никое. Ако има завистници, то не смы ній; ако има и мра-
зители, то пакъ не смы ній; за насъ Г-нъ Раковский е единъ
много уменъ, и много способенъ момъкъ, кой-то и съ показа-
лецъ-тъ си и съ другы-ты свои филологическы и книжевны тру-
довы въ кой-то ся отъ нѣколко время занимава, привлекълъ е на

себе отлично вниманіе и голѣмъ похвалѣ отъ странъ на соотечественницы-ты си, и съ жарко-то отечестволюбіе, съ кое-то съ изрядно отличава, може съ время да принесе голѣмъ ползѣ на отечество-то си, стига жарко-то му това отечестволюбіе да го води сякога въ правия-тъ и законныя-тъ пѣтъ.

Сочинитель-тъ на *извлечены-ты редовце* укрѣпватъ Българскѣ-тъ книжници и за това че ~ тя съ восторгъ была похвалила Г-на Ваклидова че превелъ *Благоправіе*. „ Ако и да не се отнася до насъ това укореніе, понеже не мы, а Г-нъ Богоровъ е писалъ за той-зи Г-нъ Ваклидовъ Преводъ (1), но какъ да е стоеши ли ся реченному сочинителю да ся сърди че писали за еди-коѣж книжъ, а за негови-тъ не? и като прави тѣй, не впади ли самъ въ исто-то укореніе кое-то за другы-ты прави? сирѣчь не показва ли зависть къмъ Г-на Ваклидова, защо той ся похвалилъ, а онъ ся не похвалилъ?

Нека дойдемъ сега и на допълнителны-ты укоризны Г-на Д. кои-то ся лично до насъ относятъ.

Какъ ны учи Христіанство-то и благоправіе-то? да хвалимъ добро-то въ-редъ гдѣ-то го намѣримъ, и да ся мжчимъ да го подражавамы ли, или съ дѣвоиско пристрастіе да го мразимъ, презирамы и отхвърлямы кога го виждамы у ближняго намъ, и ли му завиждамы защо-то го немало у насъ? И кога речемъ *Единой че людемъ сторилъ еди-кое добро*; жално е че и мы не приимъ такыва добрини, и грѣбва поне отъ нынѣ на татѣкъ да подражавамы на такыва добродѣтели, и да ся мжчимъ и мы да добродѣлемъ: това симпатіѣ ли доказва отъ нашихъ странъ къмъ чуждо-родность-тъ на коѣж-то принадлежи оный добродѣтецъ, или на про-

(1) Виж. Книж. 16 Год. 1. Лѣтсп. стр. 72.

тѣмъ великъ и искреннѣе любовь къ намъ-ты собственны соотечественницы и единопородцы, коя-то сама и сама ны побуждава да ся жалимъ че и тѣмъ не ся грызатъ, какъ-то за примѣръ привождемъ-ты да сочиняватъ или превождають, печатають и четють общепользны книжки, отъ кои-то толкова несумненно происходи душевна и тѣлесна полза и за насъ и за сѣмъ-тъ ны народъ? Като е тѣмъ, нека съмы прочете онова що мы писали за преводъ-тъ на Русскѣ-тъ Исторіи отъ К. Н. Крокида (1), и ще види дали пристрастныя-тъ ны укоригель има право въ утѣшваніе-то си, или мы не мы сторили друго освѣтъ що выше изложихмы въ поизж на нашъ-тъ бѣдѣ народность и по-бѣдѣ юще книже-вность.

Като мы не остава мѣсто да говоримъ по-вече въ тѣ-зи Книжки, мы оставямы пакъ за други пѣтъ да говоримъ особно за Г. нѣ Раковскыевъ-тъ Показалець.

Въ Цариградъ 31 Октовріа 1859.

Сочинитель-тъ
Г. Бръстѣвичъ.

(1) Виж. Кни. 17 Год. 2 Лѣтоп. стр. 340-342.

